

LETO XXIII. Stev. 107

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN ŠINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVljena 4. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO»

NIKITA HRUŠČEV V VRHOVNEM SOVJETU

Stvarne perspektive
ob reorganizaciji gospodarskega upravljanja v SZ

Moskva, 7. maja (Tanjug) Na skupni seji obeh demov Vrhovnega sovjeta je prvi sekretar CK KPSZ Hruščev poročal o nadaljnjem izpolnjevanju nove organizacije upravljanja v industriji in gradbeništvu. Hruščev je v svojem poročilu, ki temelji na tezah s februarskega plenuma CK KPSZ, poudaril, da je razprava o teh tezah v zadnjem mesecu izpričala veliko zanimanje za reorganizacijo industrije in gradbeništvu in upravnost te reorganizacije.

Na sedanjem zasedanju naj bi sprejeli zakon, ki bo pravno urejal reorganizacijo v teh gospodarskih panogah, številna konkretna organizacijska vprašanja pa bo treba urediti pozneje. Upravljanje industrije in gradbeništvu naj bi reorganizirali v tem in prihodnjem mesecu.

Hruščev je poudaril, da je glavna naloga sovjetskega gospodarstva, da v kratkem času dohiti in prehiti najbolj razvite kapitalistične dežele v proizvodnji na prebivalca. Nadaljnji uspešni razvoj industrije in gradbeništvu terja nove ukrepe, likvidacijo pristojnih ministrstev in ustanovitve okrožnih gospodarskih svetov. V SZ je zdaj 200.000 podjetij in 100.000 gradbišč, ki jih ni mogoče več upravljati na dosednji način. Reorganizacija bo že zaradi tega prispevala k boljšemu izkoriščanju rezerv, večji delovni storilnosti in odpravljanju ovir, ki so jih predstavljala razna ministrstva in njihove uprave v razvoju industrije in gradbeništvu. Hruščev je kritiziral številne pomanjkljivosti in napake v delu ministrstev, in dejal, da je bilo že na februarjskem zasedanju Vrhovnega sovjeta govora o pomanjkljivostih nekaterih ministrstev, o razmetavanju materialnih sred-

stev, slabi organizaciji prevažanja surovin itd.

Poudaril je, da se je treba aktivno boriti proti birokratizmu. V zadnjih treh letih se je upravni aparat zmanjšal za 900.000 ljudi, a je še zmeraj prevelik. Hruščev je nato govoril podrobno o likvidaciji ministrstev, ki bodo odslej nepotrebna, in o tistih ministrstvih, ki jih bodo še obdržali.

Ustanoviti bo treba 92 gospodarskih svetov. Hruščev je zavrnil nekatera mnenja, da še niso dozoreli pogoji za ustanavljanje teh gospodarskih organov. Nadalje je dejal, da je treba posvetiti vso skrb razširitvi pravic direktorjev podjetij. Omenil je tudi, da je v tovarnah preveč kontrolorjev, ki ne prispevajo k boljši kakovosti izdelkov. Prihranek na stroških v industriji za en odstotek bi dal državi sedem milijard rubljev, v gradbeništvu pa eno milijardo. Ostali del referata je Hruščev posvetil novi organizaciji državnega plana SZ.

Vrhovni sovjet bo jutri nadaljeval delo z razpravo o poročilu Hruščeva.

Trojna izbira za rešitev krize

Predsednik Gronchi bo prihodnji teden nadaljeval posvetovanja

Rim, 7. maja (Tanjug) Predsednik republike Gronchi je sprejel danes dva bivša predsednika republike De Nicolo in Einaudija in se z njima posvetoval o izhodu iz sedanje vladne krize.

Možni so trije izhodi. Prvi bi bil obnova koalicije štirih strank, demokrčanske, liberalne, socialnodemokratske in republikanske. V tem pa so že nastale znatne težave. Republikanci so izjavili, da so pripravljeni vrniti se v vladno koalicijo samo pod pogojem, da bi se program nove vlade odločno usmeril na socialne in gospodarske reforme. Liberalci pa takšnih re-

form ne marajo. Krščanski demokrati bi se radi iznebili liberalca Martina v zunanjem ministru, v kar pa liberalci v nobenem primeru ne bodo privolili.

Nekoliko verjetnejša je druga možnost, namreč koalicija treh strank, krščanskih demokratov, republikancev in socialnih demokratov, ki naj bi jo Nennijevi socialisti posredno podpirali ali pa ostali vsaj nevtralni nasproti njej. Tudi za takšen izhod iz vladne krize so težave na notranjem in zunanjem tržišču.

Tretja rešitev bi bila enostranska vlada krščanskih demokratov. Trenutno najbolje zanjo kaže, čeprav je odvisna od tega, ali se bo morebitna vlada krščanskih demokratov oprla na levico ali na desnico. Naloga takšne vlade bi bila opravljati redne administrativne posle in pripraviti nove volitve. Težave za takšen izhod so predvsem znotraj stranke krščanskih demokratov, v kateri bi prišlo do ostrejših trenj med levičarskimi in desničarskimi težnjami.

Predsednik Gronchi se je danes posvetoval še z bivšimi predsedniki vlade Pello, Fanfanijem in Scelbo, jutri pa bo zaradi obiska predsednika francoske repu-

Kardelj in Vukmanović sta se vrnila v Beograd

Ohrid, 7. maja (Tanjug). - Po štiridnevem bivanju v Makedoniji sta se podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Svetozar Vukmanović danes dopoldne z letalom vrnila iz Ohrida v Beograd. V Makedoniji sta obiskala nekatere kraje in prisostvovala posvetovanjem o problemih kmetijstva v Makedoniji, ki so bila v Skoplju, Dojranu in Ohridu.

Beblerjeva misija v Maroku

Pariz, 7. maja (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Franciji dr. Aleš Bebler se je danes vrnil iz Maroka, kjer je bil na prvem uradnem obisku. V Rabatu, kjer se je mudil sedem dni, je bil pri sultanu Sidiju Mohamedu in je imel dva daljša razgovora tudi z zunanjim ministrom Ahmedom Balafrejem. Govorili so o nadaljnjih stikih med Marokom in Jugoslavijo.

blike Cotyja posvetovanja prekinil in jih nadaljeval v začetku prihodnjega tedna.

Nova orožitev dežel Zahodnoevropske unije

Strassburg, 7. maja (Reuter) Skupščina Zahodnoevropske unije je danes soglasno sprejela priporočilo, naj vlade dežel članic izpopolnijo izdelovanje usmerjevalnih izstrelkov. Stalni odbor skupščine za orožitev mora do 1. avgusta izdelati načrt za to sodelovanje, upoštevajoč najnovejša tehnična odkritja vsake države članice in informacije, ki jih bodo verjetno dale ZDA.

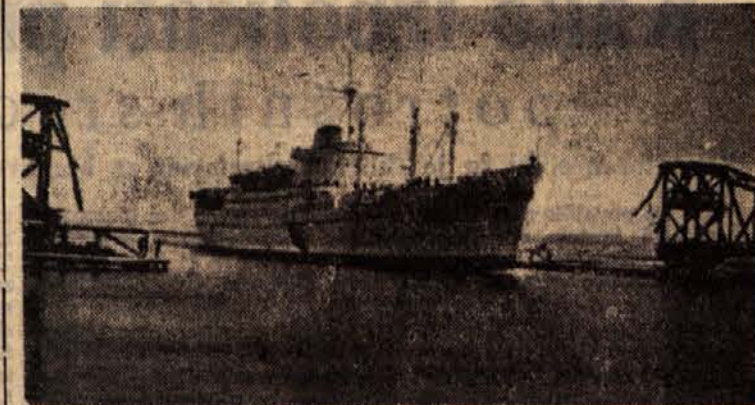
GOSPODARSKI DEL EISENHOWERJEVE DOKTRINE V SEVERNI AFRIKI

ZDA odrivajo Francijo iz Tunizije in Maroka zaradi spora v Alžiru?

Pariz, 7. maja (Tanjug). Bivša francoska protektorata v Severni Afriki - Tunizija in Maroko - se bosta neuradno pridružila ameriški doktrini za Bližnji vzhod, in bosta prejemala redno ameriško gospodarsko pomoč. To so sklenili na razgovorih, ki jih je imel v Tunisu in Rabatu Eisenhowerjev odposlanec James Richards. Ta je danes iz Rabata, kjer se je mudil dva dni, odpotoval v Washington in bo poročal predsedniku Eisenhowerju, ki bo takoj ukrepal v obeh primerih.

Francoski krogi so v tej zvezi izrazili danes skrajne pomisleke. Ministrski predsednik Guy Mollet je večer izrazil Dullesu močno vznemirjenost, Francije, ki vidi v širjenju Eisenhowerjeve doktrine na bivša francoska protektorata poskus, da bi ameriški vpliv v Severni Afriki nadomestil francoskega.

Ameriški krogi v Parizu pa poudarjajo, da je Dullis pri tem opozoril na to, da je neurejeni

Na sliki italijanska 13.000-tonska ladja Oceania, ko pluje mimo razbitin mostu pri Ferdanu. Za prihodnji mesec napovedujejo Egipčani že popolno obnovo prometa tudi po obsegu kakršnega je imel pred britansko-francoskim napadom

alžirski spor zakrivil nenormalne odnose med Francijo in njenima bivšima protektoratoma. Cilj ameriške politike v Severni Afriki, je rekel Dullis, je zato v tem, da bi Tunizija in Maroko gospodarsko pomagali, dokler ne bo urejeno alžirsko vprašanje in ne bodo s tem ustvarjene možnosti za bolj vsestransko in širše sodelovanje tudi teh dveh dežel s Francijo, Tunizijo in Maroko pa ne bosta prejemala vojaške pomoči, ki jo določa splošni program za uporabo Eisenhowerjeve doktrine.

Zdaj »tehnične« težave

v realizaciji pogodbe o Evroatomu in v zvezi s pomočjo zahodnih atomskih sil

Pariz, 7. maja (Tanjug). Pripravljani odbor Evroatoma je danes pozval vlade šestih dežel «male Evrope», naj v prihodnjih desetih letih s skupnimi naporji zgrade atomske elektrarne z zmogljivostjo 15 milijonov kWh. Po mnenju strokovnjakov je to edina možnost, da se Francija, Zahodna Nemčija, Italija in dežele Beneluxa v bližnji prihodnosti zavarujejo pred velikim zastojem v svojem gospodarskem razvoju spriče pomanjkanja energije.

Pogodbo o Evroatomu so sklenili konec marca hkrati s pogodbo o zahodnoevropskem skupnem trgu in jo podpisali v Rimu. Parlamente šestih dežel bodo vlade še pred poletnimi počitnicami pozvale, naj ratificirajo obe pogodbi. Znatna nasprotja pa so nastala med temi deželami zdaj, ko so začeli proučevati tehnični program izpolnjevanja obeh pogodb. Zlasti se ne morejo zediniti v tem, kje naj bi zgradili atomske elektrarne. Odbor Evroatoma je opozoril vlade «male Evrope» na nujnost odločnih skupnih naporov, da bi si zagotovile druge vires energije namesto petroleja iz arabskih dežel. Po uradnem poročanju se bo sedanji energetski primanjkljaj članic Evroatoma, ki znaša 25 %, v prihodnjih 10 letih podvojil.

Rabat, 7. maja (AFP). V razgovoru s posebnim Eisenhowerjevim odposlanecem Jamesom Richardsonom v vladni palači v Rabatu je sultan Mohamed izjavil, da je Maroko pripravljen sprejeti načela Eisenhowerjeve doktrine. Pripomnil je, da lahko ekonomska pomoč, ki jo doktrina določa, pripomore k uravnotežnejši finančni položaja posameznih prizadetih dežel. Izrazil je prepričanje, da bo pomoč, ki jo določa Eisenhowerjeva doktrina, v skladu z določbami ustanovne listine OZN.

Avstrijski promet skozi Trst

Trst, 7. maja (Tanjug). Tu se je danes sestala italijansko-avstrijska komisija za promet prek Trsta, ki je bila ustanovljena v smislu sporazuma med Italijo in Avstrijo leta 1955. Na zasedanju proučujejo pristaniške in železniške tarife.

Skozi tržaško luko gre zdaj okrog 60% avstrijskih izdelkov, namenjenih v prekomorske dežele, vtem ko je Avstrija v skupnem prometu prek Trsta udeležena z nad 70%.

Napak za obe strani

Britanska razorožitvena »spomenica«, ki nič ne govori o splošni omejitvi ne običajne ne jedrske orožitve

London, 7. maja (Tanjug). Na današnji seji ožjega odbora razorožitvene komisije OZN je začel vodja ameriške delegacije Stassen razpravo o uvozu in izvozu orožja. Govoril je tudi o premikanju čet. Potem sta govorila Francoz Moch in sovjetski delegat Zorin. Ožji odbor se jutri znova sestane.

Na začetku sedmega tedna teh pogajanj o razorožitvi je Britanija včeraj predložila »spomenico« o poskusnih atomskih eksplozijah, ki sodeč po reagiranju članov ožjega odbora in tudi zunaj njega, nasprotuje ne samo predlogom Sovjetske zveze, marveč tudi načrtom ameriške delegacije. S to »spomenico« je Britanija praktično zavrnila predloge Sovjetske zveze o uranskem in vo-

dikovem orožju. Zorin je v odobru predlagal, naj bi se veselile zavezale, da ne bodo uporabljale atomskega orožja in daljnostrelnih raket. Veselile naj bi sklenile sporazum o prepovedi uporabe oziroma proizvodnje orožja za množično uničevanje in sporazum o določitvi področij svobodne zračne inšpekcije. Običajno orožitev in števila oboroženih sil naj bi zmanjšali v dveh fazah.

Angleški predlogi se razlikujejo od sovjetskih in ameriških tudi v tem, da sploh ne govore o splošnem zmanjšanju običajne ali atomske orožitve. Sodeč po izjavah dobro obveščenih krogov je »angleški načrt za razorožitev« zadel na neugodno reagiranje tudi med delegati v zahodnem delu ožjega razorožitvenega odbora.

ZDA se obotavljajo ublažiti embargo nasproti Kitajski

Washington, 7. maja (Reuter). Vlada je te dni obvestila Veliko Britanijo, Japonsko in druge dežele, ki razvijajo svojo trgovino s Kitajsko, da ne more v celoti sprejeti britanskega predloga o ublažitvi embarga nasproti Kitajski. Sodijo, da je ameriška vlada privolila v to, da se embargo od sedanjih 210 predmetov ukine za 160, ostalih 50 pa naj še naprej ostane na seznamu embarga. O tem se zdaj pogajajo po diplomatski poti. Vse predloge morajo proučiti delegacije 15 dežel, ki pripadajo tako imenovanemu sistemu embarga. V Washingtonu menijo, da je pričakovati dokončni sporazum o teh vprašanjih šele po daljših razpravah in pogajanjih.

Premirje med Hondurasom in Nikaraguo

Managua, 7. maja (AFP). - Spopad med Nikaraguo in Hondurasom je končan. Obe strani sta sprejeli priporočilo anketne komisije Organizacije ameriških držav. Po pogajanjih, ki so trajala večerj ves dan, so sklenili premirje, ki določa, da bo anketna komisija v štirih dneh predložila obema vladama načrt o umiku čet. Ta načrt naj bi prav tako predpisal tudi način, kako naj bi v bodoče opustili uporabo sile v poravnavanju podobnih sporov, kakor je sedanji. Premirje je bilo sklenjeno s pogojem, da se bosta obe strani omejili na svoje zakonite teritorialne pravice. Po sklenitvi premirja so na obmejnem področju ustavili vse vojaške operacije.

Komite Organizacije ameriških držav in vojaška junta Hondurasu sta imela danes sestanek, na katerem so govorili o umiku nika-

Nemiri pred predsedniškimi volitvami v Kolumbiji

Bogota, 7. maja (AP) Jutri bo ustavotvorna skupščina Kolumbije volila novega predsednika republike. Stare politične stranke se upirajo ponovni izvolitvi generala Rohasa Pinile. Proti njemu so demonstrirali tudi študenti, tako da je morala posredovati policija. Med demonstracijami je bilo pet mrtvih.

PRISRČEN SPREJEM V SLOVENSLEM PRIMORJU

ŠTAFETA MLADOSTI zapustila Slovenijo

Koper, 7. maja. Na tisoče prebivalcev kopskega okraja je danes prisrčno pozdravilo udeležence Štafete mladosti. Štafeta se je začela zjutraj v Planini, kjer so učenci tamkajšnje osnov-

ne šole in gojenci otroškega vzgojišča ob tej priložnosti izvedli kratek kulturni program, malo pred 11. uro pa so nosilci štafete palice prispeli v Postojno.

Na Titovem trgu v Postojni, kjer se je zbralo nad 1000 ljudi, je nosilce štafete pozdravil predsednik občinskega komiteja LM Maks Maver. Člani postojnskega »Partizana« so tekli do Senožca, kjer so izročili palico članom divaškega »Partizana«, pri Crnem Kalu pa so sprejeli štafeto palico člani kopskega »Partizana«. Posebno svečan sprejem nosilcev palice je bil v Koprju, kjer jih je na Trgu revolucije sprejela velika množica. Po pozdravnih besedah predsednika kopske občine Mirka Jelarčiča in predsednika kopskega »Partizana« Borisa Jurca so tekali na daljevali pot ob morju vse do Sečovelj, kjer so izročili štafeto palico članom »Partizana« iz Buj.

Vsa mesta in vasi, skozi katera so tekli nosilci palice, so bila svečano okrašena. V štafeti so razen članov »Partizana« sodelovali pripadniki JLA, člani planinskih društev, taborniki ter predstavniki množičnih organizacij in raznih društev. O. L.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 8. maja 1957

Spremenljivo oblačno, nagnjenje k popoldanskim ploham. Najnižje nočne temperature med -4 in 0, v Primorju okoli 2, dnevne temperature do 12, v Primorju do 18 stopinj C. Ponoči mraz in snega. Zjutraj v kotlinah zamegleno.

STANJE VREMENA

Hladen zrak se počasi širi nad severnim Sredozemljem in prek Balkana. Na njegovih frontih je širok pas padavin, v zaledju pa ostaja precejšnja nestabilnost.

POSEBNO OPOZORILO

Ker se nad nami še vedno nahaja zelo hladen zrak, obstaja velika nevarnost, da bo v prihodnjih nočeh nastopila močna snega. Zato posebno opozorjamo vse sinoptične, kilmatološke in protiperonosne postaje LR Slovenije, da se povežejo z najbližjimi zadržnimi, državnimi in ostalimi postavi in jih obveščajo o kritičnih nočnih temperaturah, ki se gibljejo okrog 0 stopinj v vremenski histi. Takrat je potrebno takoj začeti akcijo z dimljenjem. Točnejša navodila so bila že objavljena v posebnih opozorilih za borbo proti snegu in radiu in dnevem časopisu.

TOVARIŠ EDVARD KARDELJ JE GOVORIL V OHRIDU NA POSVETOVANJU O PROBLEMIH KMETIJSTVA V MAKEDONIJI

RAZVOJ KMETIJSKE PROIZVODNJE

moramo obravnavati v sklopu vsega gospodarstva

Ohrid, 7. maja (Tanjug). — Na posvetovanju o nekaterih problemih kmetijstva in možnostih, da bi premagali gospodarsko zaostalost v pasivnih krajih Makedonije, ki je bilo sinoči v Ohridu, je v razpravi med drugim sodeloval tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj. Po njegovem mnenju je bila razprava o problemih kmetijstva Makedonije na vseh treh posvetovanjih v Skoplju, Novem Beogradu in Ohridu zelo zanimiva. Pripomogla je, da smo probleme, o katerih zdaj razpravljamo po vsej državi, še globlje spoznali.

Podpredsednik Kardelj je udeležencem posvetovanja in kmetijskim strokovnjakom Makedonije rekel, da so aktivizirali svoje sile v smeri razvijanja kmetijstva s tistimi sredstvi in tempom, ki ustrezajo našim sedanjim možnostim. Poudaril je, da vprašanja razvoja kmetijske proizvodnje ne smemo obravnavati ločeno, marveč v sklopu vsega našega gospodarstva, in da bi bilo napačno, če bi postavljali vprašanje tako, da prehajamo zdaj od industrije na kmetijstvo in da dajemo sredstva samo za kmetijstvo. Te naloge je treba obravnavati celotno. Naša dežela se tudi v prihodnje ne bo odrekla industrializaciji, marveč bo industrija napredovala po isti poti in v podobnem tempu kakor doslej. Bilo bi napačno, je rekel Kardelj, če pri obravnavanju konkretnih pogojev v kmetijstvu ali drugih nalog (n. pr. investicij) ne bi upoštevali vseh elementov.

Podpredsednik Kardelj je posebej govoril o tem, da bi morali, kadar se odločimo za povečano proizvodnjo, misliti tudi na naš trgovinski aparat. Če nimamo jamstva, da bo lahko aparat spravil kmetijske pridelke na ustrezne trge, tedaj se morajo zadržne organizacije same zanimati za to in se neposredno povezati z domačim trgovin in z ustreznimi podjetji v tujini. Kardelj je opozoril na to, da je treba to vprašanje obravnavati v celoti. Samo tako bomo lahko dosegli velike uspehe. Potem je podpredsednik Kardelj govoril o možnostih nadaljnega razvoja kmetijstva v Makedoniji in poudaril, da morda nobena pokrajina v Jugoslaviji nima takšnih možnosti za nagli razvoj kmetijstva kakor Makedonija. Rekel je, da je v tej republiki mnogo neobdelane zemlje, ki jo je treba prek določenih organizacijskih oblik vključiti v izkoriščanje. Na koncu je govoril o investicijah in natečajih.

ODSTRANITI JE TREBA SUBJEKTIVNE ČINITELJE

ki zavirajo povečanje storilnosti

O delu Zbornice in njenih združenj v minulem letu je poročal Todor Vujasinović

Beograd, 7. maja (Tanjug) — Danes dopoldne se je začela v Beogradu tretja letna skupščina Zvezne industrijske zbornice. Udeležujejo se je delegati nad 2000 industrijskih gospodarskih organizacij. Navzroč so tudi predsednik odbora za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović, član ZIS Milentije Popović, državni sekretar za blagovni promet dr. Marijan Brečelj in več uglednih predstavnikov našega gospodarskega življenja.

Skupščino je začel predsednik Zvezne industrijske zbornice Todor Vujasinović, ki je poročal o delu Zbornice in njenih združenj v minulem letu. Poudaril je, da je naša industrija do konca lanskega leta v primerjavi z letom 1956 povečala proizvodnjo več kot dvojnopolkratno. To je omogočilo večjo stabilizacijo trga industrijskih izdelkov, večji izvoz in boljše preskrbo industrije z reprodukcijskimi potrebščinami. Posebno pozornost je posvetila Zbornica vprašanju storilnosti in povečanja industrijske proizvodnje. Industrijski proizvajalci bi morali usmeriti svojo dejavnost na obravnavanje vprašanja zaostalosti načina proizvodnje in poslovanja industrijskih podjetij, na vprašanje strokovnih kadrov in politike njihovega šolanja ter na iskanje bolj spodbudnega načina nagrajevanja. Predsednik Zvezne industrijske zbornice je zlasti poudaril, da je treba od-

in boljše obravnavanje problemov šolanja kadrov za industrijo in rudarstvo ter razširitev kooperacije in specializacija tovarn. Predstavniki industrijskih gospodarskih organizacij so poudarili, da je povečanje delovne storilnosti glavno vprašanje naše industrije. Našli so več ukrepov za ureditev tega vprašanja. Med drugim so omenili spodbujanje delavcev z nagrajevanjem, in sicer tako, da se plače povežejo z doseženo proizvodnjo. Takšen način nagrajevanja bi usmeril delovni kolektiv na znižanje proizvodnih stroškov in boljše organizacijo dela. Ta sistem ima to prednost, da omogoča voditeljem podjetij boljše preglednost čez stanje v tovarnah ali rudnikih. Predstavniki tovarn so poudarili, da sedanji sistem šolanja delavcev za industrijo ne ustreza praksi v nekaterih panogah. Se zmerom imamo premalo inženirjev v proizvodnji.

Kulturne VESTI

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE JE ZAKLJUČILO GOSTOVANJE NA POLJSKEM

Jugoslovanski pelesnik v Varšavi Milorad Milatović je priredil včeraj sprejem v čast kolektivu Slovenskega narodnega gledališča, ki je končal svoje desetdnevno gostovanje na Poljskem. Organ CK PDP Tribuna Ludu je včeraj o obsežni recenziji že drugič pisala o gostovanju našega gledališča, poudarjajoč veliko umetnost posameznikov in vigranost vsega ansambla.

SOVJETSKA PROSVETNA DELEGACIJA V SLOVENIJI

Danes bo prišla iz Maribora v Ljubljano osemčlanska delegacija prosvetnih delavcev Sovjetske zveze pod vodstvom namestnika ministra za prosveto RSFSR P. V. Zimina. Delegacija bo gost Soeta za solstvo LRS. Med bivanjem v Sloveniji se bodo delegati seznanili z delom nekaterih kulturnih, prosvetnih in znanstvenih ustanov, razen tega pa bodo obiskali pomembnejše kraje na Gorenjskem, ki so znani iz NOB. Imeli bodo razgovore s predstavniki svetov za solstvo LRS in OLO Ljubljana. Po odhodu iz Ljubljane si bodo gostje ogledali Postojnsko jama, nakar bodo 12. t. m. odpotovali na Reko.

UGODEN SPREJEM »DOLINE MIRU« V CANNESU

Tretji dan X. mednarodnega filmskega festivala so prikazovali slovenski film »Dolina miru« režiserja Franceta Stiglica. Film je za predvajanje v Cannesu izbrala izmed precejšnjega števila novih jugoslovanskih igranih filmov posebna za ta namen izbrana komisija. Da izbor komisije ni bil slab, kažejo prve vesti o sprejemu našega filma v mednarodni areni. Kljub temu, da so »Dolina miru« predvajali takoj po takih filmih, kot sta na primer »Don Juan« in »V osemdesetih dneh okupacije«, je obiščeno film dobro sprejelo, pa tudi ocene filmskih kritikov so vsekar pozitivne.

V konkurenci z najboljšimi ameriški, francoski, sovjetski in drugimi filmi je slovenski film našel dostojno mesto. O tem so se strinjali gledalci, med katerimi so bili tudi najodličnejši svetovni filmski delavci. Veliko zanimanje za slovenski film so pokazali tudi tuji kritiki, režiserji, producenti in igralci.

Kako izboljšati preskrbo potrošnih središč

Z konference, ki jo je sklical sekretariat za blagovni promet LR Slovenije

Na povabilo sekretariata Izvršnega sveta LRS za blagovni promet je bila včeraj v Ljubljani konferenca o preskrbi potrošnih središč s kmetijskih pridelki, ki so se je udeležili predstavniki okrajnih in občinskih ljudskih odborov, družbenih in združenjskih organizacij ter trgovinskih zbornic. Sekretar dr. Boris Puc je v svojem uvodnem referatu med drugim ugotovil, da smo na trgu industrijskih izdelkov dosegli že razveseljivo stabilizacijo, na področju kmetijskih pridelkov pa položaj ni tako zadovoljiv.

Indeks cen živil je za 2,8% nižji kakor lani, če pa izločimo osnovna živila z zagotovljeno ceno, vidimo, da je pri kmetijskih pridelkih še vedno tendenca dviganja cen. Tako so letos cene vrtnin za 21% višje kakor lani. Preskrba velikih potrošnih središč se sicer izboljšuje, je pa še nezadostna. Pri tem se dogaja, da ostane del kmetijskih pridelkov včasih neprodan, kar vpliva destimulativno na pridelovalce. Nezadostna je trgovska mreža, zlasti glede poslovalnic za kmetijske pridelke. V trgovini je opaziti še ostanke prejšnjega distributivnega sistema. Ker ni konkurence, posluje trgovina s kmetijskimi pridelki še dokaj nekulturno, manipulacija z blagom je neekonomična, prodaja se nesortirano blago, izbira je slaba, cene pa so visoke.

Zato bi bilo treba po mnenju dr. Pucja omogočiti kmetijskim združenjem, da neposredno ali s posredovanjem poslovnih zvez nastopajo na trgu kot prodajalci na drobno. Lotiti se je treba organizacije trgov na debelo, kamor bi proizvajalci, zadrage in kmetje davalci blago v večjih količinah, kupovali pa bi ga razen nadrobne trgovine tudi večji potrošniki. Kazalo bi ustanoviti občasne ali stalne stojnice, kjer bi zadrage prodajale neposredno potrošnikom. Občinski ljudski odbori naj bi skrbeli, da se poveča število poslovalnic in da se trgovina bolje poveže z zadrgami za redko in neposredno dobavo blaga in da preide k sortiranju blaga, pri tem pa, da se ne omejuje samo na prodajo tako imenovanih »rentabilnih artiklov«. Hkrati naj bi se ljudski odbori v sodelovanju z zbornicami lotili izboljšanja trgovske mreže.

V drugem referatu je v imenu Zadrage poslovne zveze Slovenije Matko Pečar prikazal vlogo kmetijske združne organizacije pri preskrbi potrošnih središč. Njegova izvajanja so izvenela v poudarku, da je treba v interesu dviganja kmetijske proizvodnje zagotoviti večjo stabilnost cen, da ne bo slučajna boljša letina po-

var pa je v svojem referatu prikazal, kako gleda na to vprašanje Trgovinska zbornica. Ne gre samo za preskrbo velikih potrošnih središč, ampak tudi za industrijska središča, raztresena po vsej Sloveniji. Zlasti je slaba mreža trgovin s sadjem in zelenjavo. Ljubljana ima samo 53 takih poslovalnic, Zagreb pa 276, čeprav je v dvakrat večji od Ljubljane. Razširitev mreže pa je otežkočena, ker trgovina nima sredstev, da bi ustanovljala nove poslovalnice, in tudi nima poguma namenjati investicijskih posojil, čeprav so v ta namen na razpolago, ker ne more plačati anuitet. Občinski ljudski odbori se premalo zavedajo, da je ena izmed njihovih glavnih nalog širiti trgovsko mrežo. Ponekod vlada tudi napačno naziranje, da neposredna prodaja pridelkov potrošnikom v velikih mestih ni sodobna. Naša mesta pa niso tako velika tržišča, da bi taka prodaja predstavljala anahroizem. Tudi ne smemo zaiti v neko šablonsko delitev trgov na veliko in trgov na malo.

V dotedanji praksi je želo delavskega upravljanja v obrtnih in spodarskih organizacijah manj uspehov, kakor organi delavskega upravljanja v mnogih drugih spodarskih panogah. Vzroki so predvsem objektivne narave, čeprav očitajo organom delavskega upravljanja v obrti, da se preveč ukvarjajo s praktičnimi vprašanji. Eden najvažnejših objektivnih vzrokov je zapostavljanje obrti v času izgradnje industrijskih podjetij in elektrarn. Krajevni organi so gledali na obrt predvsem kot na vir dohodkov in v podobnih akumulacij. Ponekod so tudi zmotno mislili, da mora obrt izginiti, ker se naša država čedalje bolj industrializira. Vse to je vplivalo, da je obrt v naši državi dosegla predvno raven šele pred dvema letoma.

Kar zadeva privatno obrt, bi morali proučiti možnosti, da uveljavimo nove oblike privatne obrtne dejavnosti z več delavci, hkrati pa dati delavcem v obrtnih delavnicah pravico, da sodelujejo v upravljanju in razdelitvi čistega dobička. Razer tega je treba čim odločneje onemogočiti privatnim obrtnikom, da ne izpolnjujejo davčnih obveznosti. Komunalne službe so v naši državi gospodarsko in organizacijsko dokaj neurejene, kar vpliva tudi na poslovanje delavskega upravljanja. Podobna podjetja komunalne službe naj bi imela tudi podobne organe upravljanja. Ponekod imajo podobna podjetja organe delavskega upravljanja, drugod pa organe družbenega upravljanja, veljajo pa za ustanove s samostojnim financiranjem.

PRED KONGRESOM DELAVSKIH SVETOV JUGOSLAVIJE Iz prakse delavskega upravljanja v obrti in komunalnih službah

Beograd, 7. maja (Tanjug). — Na prvem kongresu delavskih svetov Jugoslavije bodo obravnavali tudi vprašanje delavskega upravljanja v obrti in komunalnih službah, kjer je zaposlenih nad 500.000 delavcev in uslužbencev. Kongres bo poslušal referat o delavskem upravljanju v tej gospodarski panogi.

V takšnih pogojih razvoja morajo organi delavskega upravljanja v obrtnih organizacijah postati nosilci boja za pravilnejše pojmovanje pomena obrtnih storitev in obrtniških izdelkov za izboljšanje življenjskega in splošnega družbenega standarda. Zato je treba investirati večja sredstva v družbeni sektor obrti. Organi delavskega upravljanja morajo storiti tudi potrebne ukrepe za uporabo obrtnih delavnic v industrijskih podjetjih. Način nagrajevanja v obrti mora biti bolj vzpodbuden, in sicer predvsem po delovni sposobnosti in uspehih na vsakem delovnem mestu. Naši obrtni primanjkuje strokovnih kadrov.

Kar zadeva privatno obrt, bi morali proučiti možnosti, da uveljavimo nove oblike privatne obrtne dejavnosti z več delavci, hkrati pa dati delavcem v obrtnih delavnicah pravico, da sodelujejo v upravljanju in razdelitvi čistega dobička. Razer tega je treba čim odločneje onemogočiti privatnim obrtnikom, da ne izpolnjujejo davčnih obveznosti. Komunalne službe so v naši državi gospodarsko in organizacijsko dokaj neurejene, kar vpliva tudi na poslovanje delavskega upravljanja. Podobna podjetja komunalne službe naj bi imela tudi podobne organe upravljanja. Ponekod imajo podobna podjetja organe delavskega upravljanja, drugod pa organe družbenega upravljanja, veljajo pa za ustanove s samostojnim financiranjem.

Na obletnico osvoboditve Ljubljane, v četrtek 9. maja 1957 bo v Gramozni jami

žalna svečanost

zdržena z odkritjem spomenika žrtvam fašističnega nasilja, ustrelenim na tem mestu v letih italijansko-nemške okupacije.

Vabimo Ljubljancane, predvsem pa svojce ustreljenih v Gramozni jami, da se udeležijo žalne svečanosti, ki se bo začela ob 11. uri dopoldne.

Okrajni odbor Zveze borcev NOV Ljubljana 1509

Nov delavski svet v TAM

je včeraj prevzel svojo dolžnost

Maribor, 7. maja. — Nenormalnih razmer v tezenskem avtomobilskem podjetju je konec. Na današnjem drugem rednem zasedanju, ki ga je zaradi nedavnega odstopa starega samoupravnega organa sklical predsednik sindikalne podružnice Emil Tomažič, je letos izvoljeni 6 delavski svet naposled prevzel svojo dolžnost.

Njegovi člani so za svojega predsednika izvolili predsednika dosedanjega delavskega sveta Srečka Ježovnika, za njegovega

namestnika pa tovariša Jožeta Gregoriča. Hkrati so iz svoje srede izbrali tudi 8 članov upravnega odbora iz vrst delavcev in 2 iz vrst uslužbencev, vtem ko je 11. član direktor inž. Stojan Perharc, ki je na željo delavskega sveta in celotnega kolektiva preklical svoj nedavni odstop.

Na današnjem zasedanju so člani novovoljenega samoupravnega organa znova pojasnili, da po odstopu starega delavskega sveta proti koncu aprila niso hoteli prevzeti svojih dolžnosti zato, ker so si hkrati s celotnim kolektivom tovarne želeli le jasnosti pri dokončni odločitvi glede perspektive razvoja svoje proizvodne dejavnosti. Ker so zdaj ti problemi nekako mimo in ker podjetje ne more biti brez samoupravnega organa, so člani novovoljenega delavskega sveta danes prevzeli svoje dolžnosti in v razpravi že načeli vrsto notranjih vprašanj, katerih skrajšnja rešitev bo pripomogla kolektivno k novim uspehom. V. K.

DNEVNIK

PREDSTAVNIKI SOLE ZA NACIONALNO OBRAMBO KANADE so včeraj dopoldne prispeli iz Baden Solingena v Beograd. Na zemunskem letališču je goste sprejel generalmajor Rade Bulat. V Beogradu bodo ostali nekaj dni, nato pa odpotovali v Rim.

DELEGACIJE NA KONGRES DELAVSKIH SVETOV JUGOSLAVIJE bodo poslali Mednarodni biro za delo, sindikalne organizacije SZ, Poljske, Madžarske, Češkoslovaške, Generalna konfederacija krščanskih delavcev Francije, Splošna zveza židovskih delavcev — Histadrut iz Izraela in Generalna konfederacija dela iz Sirije.

SESTANEK UPRAVNEGA ODBORA ZVEZE GOSTINSKIH ZBORNIC, ki bo trajal dva dni, se bo danes začel v Skoplju. Na njem bodo obravnavali delavsko upravljanje v gospodarskih organizacijah gostinstva, aktualne probleme šolstva in kadrov ter teze za perspektivni razvoj gostinstva in turizma.

SEMINAR ZA UPORABO RADIOIZOTOPOV v kmetijstvu se je začel včeraj na kmetijsko-gozdarski fakulteti v Zemunu. Udeležujejo se ga blizu 50 slušateljev iz vse države, trajal pa bo deset dni.

SABOR HRVATSKE se bo sestel 14. maja; na svojem zasedanju bo obravnaval vrsto aktualnih, političnih in gospodarskih vprašanj.

SEJA UPRAVNEGA ODBORA ZVEZNE PROMETNE ZBORNICE

Pomoč vsem panogam prometa pri analitični oceni delovnih mest

Beograd, 7. maja (Tanjug). V Beogradu je bila danes prva seja novega upravnega odbora Zvezne prometne zbornice. Na njej so sprejeli program dela za naslednje obdobje ter izvolili člane izvršnega in strokovnega odbora Zbornice.

Pomoč vsem panogam prometa pri analitični oceni delovnih mest bo ena prvih nalog Zbornice. Zbornica bo posvetila pozornost uveljavljanju novega sistema razdelitve skupnega dohodka in drugih gospodarskih ukrepov v prometu ter sodelovala pri sestavljanju perspektivnega plana razvoja prometa in družbenega plana za leto 1958. Posebno pozornost bo posvetila predlogom za ureditev plačnega sistema v posameznih panogah prometa in šolanju kadra. Med drugim se bo ukvarjala s proučevanjem specifičnih pogojev dela v prometu iz vidika higienske in tehnične zaščite dela in pripravila predloge za uveljavljanje potrebnih zakonskih predpisov.

Razen teh splošnih nalog za vsa področja prometa je upravni odbor proučil tudi podrobneje programe o pospeševanju vseh panog prometa. Za potrebe našega prometa so za prihodnje dve leti zagotovljena devizna sredstva v skupnem znesku nad 87 milijonov dolarjev.

Sprejem pri Rankoviću

Beograd, 7. maja (Tanjug). — Sekretar Izvršnega komiteja CK ZKJ Aleksander Ranković je sinoči sprejel Maria Alicata, člana direktorije KP Italije in vodjo komisije CK za kulturno delo, ki se mu v Jugoslaviji kot gost Instututa za proučevanje delavskega gibanja. Danes je Mario Alicata obiskal tovarno konfekcije »Partizan«, zvečer pa je odpotoval v Zagreb.

Posvetovanje direktorjev republiških uradov za informacije

Beograd, 7. maja (Tanjug). — Danes je bilo v sekretariatu za informacije Zveznega izvršnega sveta končano dvodnevno posvetovanje z direktorji republiških uradov za informacije.

Po neprijetnem snežnem presenečenju v Sloveniji

Največ snega je padlo v Novem mestu in okolici — Sporočilo direktorije za PTT promet — Bojzen kmetovalcev na Primorskem se ni uresničila

Lepo sončno vreme je včeraj stopilo že precej snega, ki je tako neprijetno presenetil prebivalce severne Slovenije, Dolenjske, Notranjske in Ljubljane. Najbolj so bili »obdarjeni« Novomeščani z 19 cm (včeraj jutraj ga je bilo še 15 cm), na Jezerskem je padlo 17 cm, v Planju 18 cm (včeraj jutraj še 13 cm), v Slovenj Gradcu in Celju po 13 cm, v Ljubljani pa 12 cm snega (včeraj jutraj še 7 cm). Najmanj snega je bilo v Postojni (1 cm).

TELEGRAF IN TELEFON POPRAVLJENA

Te dni tehnični podjetji za PTT promet z veliko naglico popravljajo telegrafsko in telefonsko omrežje, ki je v noči od nedelje na ponedeljek po vsej Sloveniji zaradi posledic nenadnega vremenskega preobrata utrpelo veliko škodo. Polomljeno vejevje je potrgalo žične zveze po vsej Dolenjski z izjemo Bele krajine, prekinjene pa so bile tudi direktne medkrajevne telefonske linije z Zagrebom in Beogradom.

Do večjih motenj je prišlo še na relacijah od Ljubljane do Kranja in od Zidanega mostu do Celja. Precej poškodovano pa je tudi krajevno omrežje v Celju, Mariboru in Ljubljani. Zaradi potrganih železniških telefonskih linij in zaradi snega pa so predvčeršnjim zamujali skoraj vsi vlaki.

Do prekinitev v prometu ni prišlo zaradi prevelike obtežbe žic, ampak zaradi podrtja drevoja in vej. Z direktorije za PTT promet so nam sporočili, da je bilo telefonsko omrežje že včeraj skoraj v celoti popravljeno in da je promet že normalen.

SLANA V GORISKIH BRDIH Bojzen kmetovalcev na Primorskem, da bi po zadnjih vremenskih napovedih utegnili nastopiti večja slana, se ni uresničila. Temperature so povsod ostale nad ničlo in slana, ki je bila ponekod, ni imela večjih posledic. Sicer pa je kmetijska služba podzela vse potrebne preventivne ukrepe, da bi zaščitila kmetijsko kulturo in sadje.

Nekoliko večja slana je bila le na Krišadi pri Dobrovet v Goriskih Brdih. Vzlic temu, da so kmetovalci že ob 3. uri jutraj na obsežnem področju zakurili ognje in zadimili polja in vinograde in celo metali bombe za zadimljenje, je slana osmodila trne pogankje v delu vinogradov in povzročila manjšo škodo. Zaradi snega po hribih je vreme tudi danes precej hladno in vetrovno, kar ovira normalno rast in dozorevanje češenj in zorenje zelenjave.

»ZIMA« V MARIBORU IN OKOLICI V ponedeljek ponoči je v Mariboru nekaj časa padal mrzel dež in temperatura je spet padla na 0,9 stopinj C. Poldnevi so v mestu nekajkrat naletavale snežinke. Na Ribniški koči, 1530 m visoko na Pohorju, pa so včeraj ob 8.30 jutraj zabeležili 7 stopinj mraza in aprilo ponedeljskega popoldanskega meteža namerili skupaj 60 centimetrov sneha. Pohorake ceste o dalje v glavnem neprenehno za lažja vozila, saj je ob Ruški in Mariborški koči še 30–40 cm snega, ki se le počasi topi.

Proti birokraciji in dogmatiki

Cu Jang o pravilnem izglajevanju neantagonističnih protislovij na Kitajskem

Peking, 7. maja (Tanjug). Na današnjem sestanku z novinarji je načelnik oddelka za propagando CK KP Kitajske Cu Jang odgovorjal na vprašanja novinarjev o kampanji »popravljanja stila« in politiki pravičnega urejanja neantagonističnih protislovij v državi. Cu Jang je poudaril, da je Kitajska prvokrat v svoji zgodovini dosegla takšno stopnjo, kjer so osnovna antagonistična nasprotja med ljudstvom in sovražniki ljudstva v bistvu izglajena in so zdaj prišla na površje protislovja v vrstah ljudstva.

V spremenjenih socialnih odnosih, do katerih je prišlo po

zmagovitem zaključku ljudske revolucije in »socialistične preobrazbe« dežele, prihajajo na površje protislovja med »voditelji in tisti, ki naj bi jih vodili«, med »centralizmom in demokratičnim«, partijo in množicami, ki niso v njej, »intelektualnimi in ročnimi delavci« itd. Cu Jang je poudaril, da je kitajska posebnost tudi v tem, da je »večina kitajskih kadrov navajena bojevati razredni boj in urejati antagonistična nasprotja s silo in pritiskom«. Protislovja v vrstah ljudstva pa je moč urejati samo po demokratični poti. Zato so začeli kampanjo »za popravljanje stila«.

Zdaj je birokratizem glavno vprašanje in »največja nevarnost za koristi ljudstva in za odnose med partijo in množicami«.

Govoril je o težavah, s katerimi se spopriema Kitajska pri vsklajevanju možnosti in potreb po industrializaciji dežele in rekel, da je tudi to oblika izražanja »neantagonističnih protislovij«. Kitajska je »zaradi pomanjkanja izkušnje v izgradnji socializma« prisiljena učiti se in uporabljati izkušnje drugih socialističnih dežel in celo dežel, ki so »sovravno razpoložene nasproti Kitajski«. Tu pa se pojavlja dogmatizem kot »najslabša metoda« uničenja in presajanja izkušenj. Problem ni v tem, ali je izkušnja nekoga dobra ali slaba, namreč v tem, kako jo uporabljamo, slepo in nekritično ali pa prilagojeno pogojem dežele.

Zaključki razgovorov v Pragi med delegacijami češkoslovaške in poljske vlade

Praga, 7. maja (Tanjug) — S podpisom skupne deklaracije in še nekaterih drugih dokumentov so bili danes v Pragi končani razgovori med delegacijama poljske in češkoslovaške vlade, ki so trajali pet dni.

V deklaraciji, ki sta jo podpisala predsednika obeh vlad, je posebej opozorjena pozornost vprašanju Nemčije. V njej je rečeno, da vzbujajo položaj v Zahodni Nemčiji posebno zaskrbljenost na Poljskem in Češkoslovaškem. O mejah Poljske na Odri in Nisi obe vladi menita, da je to vprašanje za vedno urejeno. Obe strani podpirata tudi pravico nemškega naroda do združitve na miroljubnih demokratičnih temeljih in podarjata, da je združitve pred-

vsem stvar samih Nemcev. Ovirna na tej poti je v tem, da Zahodna Nemčija noče pripoznati Vzhodne.

Deklaracija dalje poudarja, da je razorožitev glavno vprašanje sedanjega mednarodnega položaja. Zato obe deželi podpirata sleherno pobudo za opuščitev oboroževanja, zlasti pa predloge, ki jih je sprožila ZSSR. Obe vladi ugotavljata v deklaraciji, da imajo v boju za ohranitev miru čedalje večjo vlogo narodi Azije in Afrike. V deklaraciji je tudi izražena zahteva, da dobi Kitajska v OZN mesto, ki ji zakonito pripada. V ostalem se deklaracija nanaša na stike med vzhodnimi deželami in na gospodarsko sodelovanje CSR in Poljske.

Kar se tiče odnosov med Partijo in intelektualci, je rekel, da kitajska inteligenca »v veliki večini podpira izgradnjo socializma«. Kritika, ki jo je čedalje ostreje slišati med intelektualci zaradi raznih pomanjkljivosti, je samo znamenje večjega medsebojnega zaupanja, iskrenosti in zblizevanja.

Na vprašanje o manjših demonstracijah in stavkah delavcev in dijakov v nekaterih krajih, je Cu Jang rekel, da so to v bistvu demonstracije proti birokratizmu in da »imajo množice pravico, da izražajo svojo voljo«. Pripomnil je, da to ni »pravi način boja proti birokratizmu«, da pa proti takšnim demonstracijam ne gre uveljavljati represivne ukrepe.

FRED DVEMA OBISKOMA V VATIKANU

Politika prilagojevanja na izgubljenih političnih postojankah?

Rim, 7. maja (Tanjug) V Vatikanu pričakujejo ta teden dva obiska: predsednika francoske republike Cotyja in varšavskega nadškofa kardinala Wyszyńskiego. Oba sta za vatikansko politiko pomembna.

René Coty je prvi voditelj francoske države, ki bo po Karlu Velikem prišel na obisk k rimskemu papežu. Stiki med Francijo in Vatikanom so bili po francoski revoluciji sploh prekinjeni, konkordat pa razveljavljen. To je celo vplivalo na pozicije francoskega katoliškega klera, ki se je dokaj upiral rimski cerkveni hierarhiji. Zato pripisujejo v Vatikanu poseben pomen Cotyjeve obisku in izražajo upanje, da se bodo odnosi s Francijo zboljšali.

Menijo, da bo prišlo do načelnega sporazuma o nekaterih neurejenih vprašanjih v zvezi s položajem Cerkve v Franciji in odnosi med Vatikanom in republiko. Pozneje bi lahko, kakor se nadeja vatikanski državni sekretarji, sklenili tudi konkordat, čeprav temu laiške sile v Franciji za zdaj še srdito nasprotujejo. Zboljšanje odnosov s Francijo je za Vatikan pomembno tudi zaradi pobude za oživitve evropske integracije, ki naj bi privedla do politične integracije »male katoliške Evrope«. Da je treba povečati dejavnost za integracijo Evrope, so sklenili tudi na nedavnem sestanku predstavnikov evropskih katoliških strank v Arezu. Podrobnosti teh načrtov je proučil sam papež z voditelji evropskih katoliških strank, ki so ga po sestanku obiskali.

funkcionarji pa so se razdelili v dve skupini: ena sodi, da je politika Wyszyńskiego realistična in da je treba njene izkušnje postopoma uporabiti tudi v stališču Cerkve do drugih vzhodnoevropskih dežel, druga, v kateri so v glavnem italijanski kardinali, pa zahteva, da je treba še nadalje vztrajati pri obsodbi Wyszyńskiego in pri sovravnem stališču do vseh socialističnih držav in vlad.

Majski sneg po vsej Evropi

London, 7. maja (Reuter) Sredi pomladi je v številne evropske dežele spet prišla zima. Sneg, ki je večer zapadel v večjem delu Evrope, je prizadel kmetijstvu veliko škodo. V vzhodni in severni Angliji je večeraj jutraj zapadel sneg vse do londonskega predmestja. Sneg je zapadel tudi v Parizu in po vseh hribovitih krajih Francije. Živo srebro je zdrknilo na nekaj stopinj pod ničlo. Malone v vsej Belgiji so se menjavale snežne padavine in sončno vreme. Snežilo je tudi v Alpah in Apeninih. V okolici Turina je bila temperatura 11 stopinj pod ničlo. Ponekod je v Italiji padala toča. Tudi večji del Zahodne Nemčije je presenetil sneg. Enako je v CSR, kjer je sadno dreve že vse v cvetju, zapadlo več centimetrov snega. V Varšavi je bila temperatura večeraj okrog ničle. Snežilo je tudi v Švic, kjer so nekateri prehodi čez Alpe zaprti zaradi zametov. V zahodni Avstriji je prav tako zapadel sneg in napovedujejo, da bo hladno vreme še trajalo.

Aretacije v Jordaniji

Bejrut, 7. maja (AFP) Oblasti so spet aretirale več znanih politikov. V Jeruzalemu so bili aretirani poslanci Kalek Jagmur, Fakri Muka, Kamal Naser, Faek Varad in Said Gaza. Gaza je generalni sekretar Nacionalne socialistične stranke. Obtožili so ga, da je begunec iz Palestine hujskal »na upore«. Poslanca Jakuba Zajema, ki je pobegnil iz dežele, obdolžujejo, da je pripravil požig svetih krajev v Jeruzalemu. Po mnenju oblasti naj bi ta akcija izrazila protest, ki bi pritegnil svetovno pozornost na usodo palestinskih beguncev.

POMOČ RK MADŽAROM

Zeneva, 7. maja (Reuter). Mednarodni Rdeči križ je dodelil Madžarski in madžarskim beguncem v tujini več kot 30 milijonov dolarjev pomoči. To pomoč je prispevalo 59 dežel, ki so članice Mednarodnega Rdečega križa.

Polarizacija političnih sil v Italiji

Rim, 7. maja (Tanjug). Na domačih občinskih volitvah v pokrajini Marche so glavni uspehi dosegli komunisti in demokristjani, nazadovale pa so ostale stranke. Le socialistom se je posrečilo obdržati svoj položaj vsaj v občinah, kjer so nastopili skupaj s komunisti. Položaj meščanskih strank nasploh je oslabil. Politične sile meščanskega bloka pa se usmerjajo k Demokristični stranki, ki čedalje bolj odkrito teži k osvojitvi absolutne večine in ekskluzivnemu klerikalnemu režimu. Vpravo nevarnost klerikalizacije oblasti v Italiji je napočila opozicijske sile, da se čedalje bolj zbirajo okrog Komunistične partije.

KONGRES MEDNARODNE TRGOVINSKE ZBORNICE

Rim, 7. maja (Tanjug). V Neaplju zaseda Mednarodna trgovinska zbornica. Na kongresu se je zbralo 2000 delegatov iz 60 dežel. Jugoslovetsko delegacijo vodi direktor zunanjetrgovinske banke Toma Granfil. Na kongresu obravnavajo vprašanja mednarodne trgovine in ukrepe za zboljšanje trgovinske menjave blaga med deželami, ki so članice Zbornice.

Macmillan v Bonnu

Komaj se je končal sestanek sveta Atlantске zveze v Bonnu. Z sprejema glavnega mesta Zahodne Nemčije, v katerem so se nedavno zasedali okupacijski komisarji, novega gosta. Bonn je danes prvokrat po ustanovitvi zahodnonemške države sprejel predsednika britanske vlade Macmillana.

Kaže, da je postalo zahodnonemško glavno mesto zelo privlačna arena mednarodne dejavnosti. Najprej so Angličji sprožili dolge razprave in razočarali bonnsko vlado s sklepom, da bodo umaknili del svojih čet z evropske celine, kar je napolnilo Američane, da so izjavili, da oni tega ne bodo storili. Potem je bonnska vlada začela vzemirati nemško in svetovno javnost z napovedmi, da se bo Nemčija oborožila z jedrskim »taktičnim« orozjem, zaradi česar se je začela izmenjavati pisma med Moskvo in Bonnom o nemški oborožitvi. Medtem je angleški »predsednik vlade« v senici Gaiskell podprl tezo o združitvi Nemčiji v neutralizirani Srednji Evropi, toda 15 zunanjih ministrov Atlantске zveze se je v Bonnu le orientiralo na jedrsko oborožitev vseh članic, torej tudi (in predvsem) Nemčije. Vrh tega je zdaj prišlo še do Macmillanovega obiska.

Ni dvoma, da je to živahno dogajanje v veliki meri povezano tudi z bližnjimi volitvami v Nemčiji. Vprašanje oborožitve in združitve je bržčas tudi tokrat najvažnejše v predvolilnem boju nemške vlade in socialdemokratske opozicije. S tega vidika igra

kanceler Adenauer na karto: Nemčija v prvi bojni črti Atlantске zveze. Takšno stališče pa otežuje združitve, kar uporabljajo socialni demokrat. Kanceler seveda noče prepustiti socialnim demokratom vloge združitvenega prvoborca in zato ni izključeno, da bodo nastale okoliščine, ki bodo premaknile nemško vprašanje z mrtve točke, na kateri je običajno.

Kakor nedavno 15 ministrov Atlantске zveze, naj bi tudi Macmillanov obisk objektivno prinesel kanclerju pomembno točko v predvolilnem boju. Med tema dvema deželama pogledi niti v okviru skupne atlantske politike niso zmeraj skladni. Zdal bo skušal Macmillan prepričati kanclerja, da z umikom angleških čet iz Zahodne Nemčije ta ne bo imela v svoji obrambi nobene škode. Britanski »grandiozni načrt« za Evropo bo tudi med vprašanji, za katera bo skušal Macmillan pridobiti bonnsko vlado, ki je za zdaj največji pristaš nedavno začrtane politike ožjega »skupnega trga«.

Macmillanov obisk v Bonnu je pa še večjega pomena. Predsednik britanske vlade namerava jeseni v Moskvo, Sprinč izredne zainteresiranosti na združitvi Nemci niso brezbržni, kadar gre za sadove takšnega potovanja. Ali sodi Macmillanov obisk v začetek tistega, kar prvaki opozicijske Laburistične stranke nenehoma terjajo: da se Britanija vse bolj temeljito zaveže za pomembne probleme, kakor sta razorožitev in nemška združitve.

V. Teslić

PETROLEJSKA PLAT EISENHOWERJEVE DOKTRINE

PRAZNINO V ZDA naj zapolni obilje z Bližnjega vzhoda

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

New York, maja. Suedski prekop in Aman lahko najdemo na zemljevidu Bližnjega vzhoda in na diagramu svetovne proizvodnje petroleja.

Na zemljevidu vidimo, da je pretežni del iraškega, iranskega, saudskega, bahreinskega in drugega bližnjevzhodnega petroleja usmerjen, kar se tiče izvoza v Evropo in Ameriko, kjer ga največ potrebujejo, na prehod po Sueskem prekopu. Sredi tega naftosnega produkta leži mlada nepetrolejska država, Jordanija, njeno glavno mesto je Aman.

Na drugi strani kažejo krivulje omenjenega diagrama: prvih, da je snalca leta 1947 celotna svetovna proizvodnja nafte okrog tri milijarde sodov in da se je odlej povzpela na malone šest milijard sodov v letu 1956, to se pravi, da se je skoraj podvojila; drugih, da sta od vsega tega odpadli na ZDA v letu 1947 skoraj dve milijardi sodov, v letu 1956 pa okrog 2,5 milijarde.

V tem ko se je tista prva krivulja, ki kaže svetovno proizvodnjo, strmo dvignila in se dviga, je druga v zadnjem desetletju praktično zastala.

Rezerve v ZDA usihajo

Prva krivulja se dviga, ker na bližnjevzhodnem pesku stalno rastejo petrolejski stolpi, rasli pa bodo tudi v prihodnje, ker tega zemeljskega bogastva še zdaleč ne izkoriščajo toliko, kolikor bi ga lahko. Druga krivulja poteka bolj ali manj vodoravno, ker so doslej znane ameriške rezerve kratko in malo prišle v takšno naravno fazo, ko ni več pričakovati skokov: podzemeljski rezervarji se je začel prazniti.

Tu ne gre za nobeno skrivnost. Vsaj zdaj ne. V Texasu, ki je najbogatejši, znašajo rezerve 14,8 milijard sodov, v Luisiani 2,7, v Kaliforniji 3,8, v Oklahomi 2 milijardi, v Wyomingu 1,4 in v Kansasu eno milijardo, v New Mexicu 0,8, v Illinoisu 0,7 milijarde, vse skupaj 28,2 milijarde sodov. Po današnjih rezervah in proizvodnih normah ter tempu lahko to pomeni popolno izčrpanje v desetih letih.

ZDA trošijo več, kakor proizvajajo

Tu pa nastopa še eno važno dejstvo: ZDA trošijo več petroleja, kakor ga proizvajajo. Lani so izvozile okrog 30 milijonov sodov, v glavnem v Venezuelo, z Bližnjega vzhoda in iz Kanade, nekaj pa iz različnih latino-ameriških dežel, ki sodijo med manjše proizvajalce. Uvoz petroleja se stalno veča, ker narašča tudi industrija, motornih vozil je čedalje več in promet sploh narašča, gospodinjstva se modernizirajo, rastejo nova stanovanja, prebivalstvo pa se naglo množi: v zadnjih desetih letih je naraslo za 19%, na 168 milijonov, do leta 1976 naj bi se povzpelo na 228,5 milijona — 60 milijonov več kakor zdaj.

Ostati brez petroleja — to pomeni v ZDA ohromitev življenja.

Se ena stvar je v petrolejskem problemu ZDA. To so politični odnosi med Vzhodom in Zahodom in tekmo-

vnanje v oboroževanju. Čeprav imata obe strani svoje načrte o delni in postopni razorožitvi, čeprav tako nobena stran (to si lahko mislimo) noče vojne, čeprav se ves svet upira kopčenju orožja, tekma noče prenehati. Iz tovarn prihajajo vedno nova vojna orožja in mnogo jih potrebuje čedalje več goriva (že za njih proizvodnjo, njih rabo in še posebej za strateške rezerve, ki jih ustvarjajo avtomatično, ne glede na vsa preprečevanja).

ARAMCO

Razen tega je tudi petrolejske cenejši od ameriškega in družbe, ki ga uvažajo, izvajajo določen pritisk: gospodarski, pri čemer destimulirajo iskanje novih rezerv, ter politični, pri čemer silijo k izkoriščanju petroleja tam, kjer ga je dobil. V Venezueli na primer, kjer je to že doseženo. Lani je prešla britanska trindadaska družba v ameriške roke. Na Bližnjem vzhodu, kjer se v petrolejskih družbah počasi spreminja razmerje med ameriškim in evropskim lastništvom, delnic in kjer so za to področje v zadnjem letu 1967 sestavili teorijo o prazninah.

Na Bližnjem vzhodu ima sama Saudska Arabija večje rezerve petroleja, kot pa jih poznajo doslej; v vseh ZDA skupaj, izkoriščajo pa jih prek družbe Aramco štirje izmed petih največjih in najmočnejših ameriških uvoznikov, najvzvišjeji in kalifornijski Standard Oil, Texaska družba, Sokony Mobil Oil in Gulf Oil Comp.

Doktrina in petrolej

Teorija o prazninah je morala dobiti svoj politični izraz — tako imenovano bližnjevzhodno doktrino. Ta doktrina govori zdaj, ko so odnosi med bloki začelo zaostreni, o »sovjetski nevarnosti« in v tem razlagajo tudi dogodke v Jordaniji. Nima jo pa tu niti te »nevarnosti« za bistveno (so tudi ljudje, ki mislijo, da je tam dejansko sploh ni niti ne gre zaskrb za docela vojno-strateške pozicije. Človek, ki ne pozna stvari, bi dejal, da je dejansko vse to postranski pomen in da je predvsem važna stvarnost šestih dveh krivulj potem pa tudi čas.

Blagoje Lazić

Razvoj decentralizacije gospodarstva na Češkoslovaškem

Praga, 7. maja — Radio je oddajal izjavo predstavnika državne planske komisije Zdenka Vergnerja o decentralizaciji in planiranju narodnega gospodarstva. Med drugim je rekel, da je državna konferenca KPC lani obravnavala položaj v gospodar-

stvu in ugotovila, da sta decentralizacija in samostojnost podjetij glavni sredstvi za pospeševanje gospodarstva. Ti sklepi, je nadaljeval, so vplivali na izpolnitev kratkoročnih ukrepov, ki se nanašajo na poenostavljen plan in na omejitve direktiv vlade in ministrstev, ki jih dajejo podjetjem — v primerjavi z lanskim letom približno za četrtino. Podjetjem ni treba več pošiljati svojih predlogov o planih proizvodnje in finančnih planih v odobritev glavnim odborom. Vergner je dejal, da je bila posledica teh ukrepov, da se je število uslužbencev v centralnih ustanovah zmanjšalo in da je država pri tem precej prihranila.

Govoril je tudi o sestavljanju plana za letošnje leto in dejal, da mora biti hkrati s samostojnostjo, ki naj jo dobe podjetja, njihova pobuda usmerjena tudi na najvažnejše naloge. Planiranje se bo zboljšalo z bolj smotrnim gospodarskim upravljanjem in z gospodarskim realiziranjem temeljnih smernic plana. O nagradah in premijah je Vergner dejal, da bodo vplivale na proizvodnjo, kakovost in pravilno usmerjanje pobude vsega podjetja in posameznikov. Na koncu je poudaril, da mora sistem upravljana gospodarstva ustrezati specifičnim nalogam dežele in ravni njenega razvoja.

POENOSTAVLJENJE POMORSKIH ZEMLJEVIDOV

Monaco, 7. maja (Reuter). Tu se je danes začela VII. mednarodna hidrografska konferenca, na kateri sodeluje 37 dežel. SZ in Belgija, ki nista članici te mednarodne organizacije, sta poslali na konferenco svoje opazovalce. Na konferenci bodo obravnavali nekatera vprašanja v zvezi z zboljšanjem enotnega sistema pri sestavljanju pomorskih zemljevidov.

Arsa Stefanović

MAR BO USTAVIL ORJAŠKO KOLO V PRATRU?

S POTI PO AVSTRALIJI

V deželi letečih zdravnikov

Bil sem na postaji letečih zdravnikov v Alice Springsu. Rekli so mi, da uporabijo zdravniki letalo samo tedaj, kadar gre za zelo hude primere. Sleherni polet stane precej denarja. Dosti bolj pogosto dajejo nasvete po radiu.

V manjši sobi so bili nameščeni radijski sprejemniki in oddajniki. Oddajniki so sprejemali klice iz kroga več sto tisoč kv. kilometrov. Pravkar je klicala neka mati z živinske postaje, oddaljene okrog 400 km. Dobil je otroka. Ni ga mogla dojeti in je vpraševala, s čim ga sme hraniti. Nekega farmerja, 600 km od Alice Springsa, je pičila kača. Prepričan je, da je bila strupenjača, pripoveduje, kakšna je bila, in prosil za nasvet, kako naj se zdravi. Toda po radiu ne iščejo samo zdravniških nasvetov, marveč pošiljajo tudi naročila trgovcem, naročila banki za izplačilo, po radiu kupujejo kmetje stroje...

Eden izmed pilotov mi je povedal, kaj je nedavno doživel: v medsebojnem pretepu med dvema plemenoma domačinov, več sto kilometrov zahodno od Alice Springsa, je bilo ranjenih več domačinov. Zdravnik in on sta odletela tja in pomagala ranjenecem. Nekega domačina je bilo treba prepeljati v bolnišnico. Globoko v prsih mu je tičalo kopje. Nista mu ga

smela sama izvleči, pa tudi skozi vrata letala ga nista mogla prenesti, ker mu je dolgo kopje štrlelo iz prsi. Zato so morali kopje skrbno prežagati, nakar so nesrečnega šele lahko spravili v letalo.

Letalu in radiu je treba pripisati, da se tisoče avstralskih farmerjev, ponajveč živinorejcev, v odročnih in od večjih naselij na stotine kilometrov oddaljenih krajih počutijo varnejše in bolj povezane z ostalo skupnostjo. Pa vendar so letalski obiski redki, radio pa ne more potešiti njihove želje po tem, da bi ugledali nov človeški obraz, hrepenenja po prijateljskem stisku roke. Ko tropsko sonce poleti spremeni nepregledne pašnike in morje temnorjave posušene trave, ki se kaj rada in pogosto vžge, tedaj se srečajo številni farmerji s svojo pravo zlo usodo. Sadove večletnega napornega dela in odpovedovanja številnim ugodjem, ki jih nudi življenje v velikih skupnostih, v nekaj sekundah pogoltno plamen.

Na sto tisoče ovac in večje živine pogine vsako leto v požarih. Ogenj se včasih razširi tudi na sto kilometrov daleč in uničuje vse pred seboj. Januarja in februarja letos so časniki skoro vsak dan poročali o velikih požarih. V noč na 19. januar je požar v pokrajini Hilstone (Novi Južni Wales)

IZDELA STANOVANJSKE SKUPNOSTI MTT

DA BO ŽIVLJENJE LAŽJE IN LEPŠE

- V Mariborskih naseljih ponekod stanovanjska skupnost že prevzema nekatere nove naloge: ureja
- skupna igrišča za otroke, skrbi, da bi stanovalci
- dobili kar najbolj ustrežna stanovanja, v načrtu pa
- je ustanavljanje uslužnostnih obratov, gradnja ko-
- munalnih naprav in podobno

V zadnjem času po naših mestih, zlasti v Ljubljani, zelo živahno razpravljajo o ustanovitvi stanovanjskih skupnosti, ki naj, kot je rečeno tudi v resoluciji Zvezne ljudske skupščine, prevzamejo skrb za čimboljše preskrbo prebivalstva na svojem področju; redno vzdrževanje stanovanjskih poslopij, zagotovitev komunalnih uslug in ustreznih prostorov, kjer se bodo — pod nadzorstvom seveda — zadrževali in igrali otroci itd.

Kaj taka skupnost lahko napravi za družine, zlasti za otroke, je že vidno v Mariboru. Mariborska tekstilna tovarna namreč že ima stanovanjsko skupnost, ki za sedaj morda še ne govori o tako obsežnih načrtih, kot so si jih zastavili v Ljubljani, pa vendarle že lahko pokaže nekaj konkretnih uspehov.

Prva je začela Mariborska tekstilna tovarna

Stanovanjska skupnost in stanovanjska uprava pri MTT sta prvi v Mariboru, ki pospešeno urejata stanovanjsko vprašanje svojih članov. Za lansko leto so v Tednu otroka sklenili, da ne bo zrasel niti en nov blok, v katerem ne bi bilo tudi sob s šteditnikmi za matere z otroki in starejše samske ženske. Tako vsaj minimalno pomagajo družinam, hkrati so dosegli, da je manj sporov, ki navadno nastajajo prav zaradi otrok.

»Ni naš cilj komfortno razkošno stanovanje,« je dejal šef stanovanjske uprave MTT Maks Gašparič. »Najprej moramo rešiti naše člane brigov v kletih in v podstrešjih ter odpraviti dehidrično preteklost — dotrajane barake. V našem bloku na Pobrežju, kjer je 52 dvosobnih stanovanj, so že zgrajene sobe s štedilnikom, kamor smo naselili male družine, t. j. matere z otroki in samske delavke. Na Pobrežju smo izpraznili tudi dve hišici z osem stanovanj, kjer je našlo domok takih 24 družinic. Čeprav to ni najboljša rešitev, za te družine ogromno pomeni in tudi za otroke bomo lahko drugače poskrbeli. Ko pa bo dogra-

jen še en stanovanjski blok, ki že predvideva razne prostore za zbiranje otrok in pomoč družin, bo življenje lažje in lepše.

Letos so začeli ustanovljati po tovarniških naseljih v povezavi sosednjimi hišami pionirske starejšine svete. Našli so tudi primeren kader. Na Pobrežju vključuje starešinski pionirski svet, ki ga vodi učiteljica, sedem hišnih svetov s 27 hišami. V tem naselju so že začeli urejati za cecibanone in pionirje skupno igrišče, ki bo obkroženo z nasadom. Vse delajo na lastno pobudo in z lastnimi močmi. Na zborovanju hišnih svetov ob prisotnosti predstavnikov pobreške šole in terenskih organizacij Socialistične zveze, Društva prijateljev mladine in mladinske organizacije pa so se pogovorili o komunalni ureditvi naselja, o delu s pionirji itd. Sklep, da bodo začeli vzgajati starše, pa so že konkretizirali z ustanovitvijo šole za starše. S prvim predavanjem so bili nadvse zadovoljni, saj ga je obiskalo zlasti mnogo očetov. Napravili so tudi »pogodbo« z gasilci, ki bodo dali na razpolago gasilski dom za razna predavanja, otroške prireditve in kninopredstave.

»Dajte nam prostore, prostore, pa bomo kaj napravili,« se pritožujejo mamske. Prostorov pa ni. Na Pobrežju so se znašli, dvorana gasilskega doma bo poslej boljše izkoriščena.

»Polni optimizma in vere v lastne sile«

Predsednik starešinskega pionirskega sveta v blokhi MTT v

Maistrovi ulici Jože Debeljak takole pravi o načrtih pionirskega sveta:

»Za pet hiš bomo uredili skupno igrišče za odbojko, za cecibančke peskovno jamo in celo tekme kotalkarjev bomo lahko prirejali na našem lepem dvorišču. Zaklonišče pa tudi ni samo zaradi lepšega. Prostor bomo izdelali sami in tudi igralci bodo iz vrst naših cecibanov in pionirjev. Za vodstvo likovnega krožka je pokazal vse razumevanje profesor Zinauer, a še posebno skrb bomo posvetili otro-

direktorja vedno na pravem mestu, kadar organi delavskega upravljanja ali tovarniške organizacije razpravljajo, kako čimprej zgraditi čimveč stanovanj.

Iz naših izkušenj lahko povem, da se v tovarni marsikaj najde, kar lahko služi tudi razvedrilu otrok: tu so odpadki, ki pridejo prav za gugalnico, za pingpong mizo ipd., da ne govorim o brezplačnem delu, saj nikomur niti na misel ne pride, da bi pričakoval plačilo. Zato je po mojem mnenju velika škoda, da nimajo stanovanjskih skupno-

Na dvorišču bloka MTT sta dve gugalnici podnevi skoro vedno »pogonu«, kajti oclibanom in pionirjem ni nikoli preveč guganja

kom pri učenju, bodisi v krožkih bodisi individualno. Razumljivo, da računamo tudi na težave, a ker smo polni optimizma in dobre volje, ne omahujemo in ne dvomimo v uspehe.

Kot vidimo, so že tudi v Maistrovi ulici krepko zagrabil za delo in dosegli že prve uspehe, ki jih gotovo ne bi bilo, če stanovanjska skupnost MTT ne bi tako urejala stanovanjskega vprašanja, kot ga ureja. Skupnost hoče ustreči tudi mladim dekletom. Namestava jim

zgraditi dom, ki bo šola za bodoče gospodinje in matere

Problem mladih deklet s po-deželja, ki pridejo v tovarno, ni nov. Če se že ne vozijo na delo od daleč, so pač podnajemnice, ki jih »dobri« stanodajalci socialno izkoriščajo. Ta dekleta živijo skrajno neurejeno življenje in neredko zaidejo. Pa to se je dogajalo tudi v preteklosti, sedaj je važno drugo vprašanje: kako to preprečiti. Vsaj družbi bi bilo v korist, če bi zgradili za mlade delavke tak dom, ki bi bil hkrati šola za bodoče gospodinje in matere. V svojem desetletnem perspektivnem načrtu stanovanjske izgradnje ima MTT tudi to predvideno. V domu bodo opremljene sobe — spalnice, v prtiličju pa prostori za tečajne, predavanja, za sprejemanje obiskov, menza itd. Mlada dekleta bodo potemtakem našla tu pravi in prijeten dom, kjer bodo lahko koristno uporabljala svoj prosti čas.

Stanovanjsko skupnost pri vsaki večji tovarni?

Če prištejemo k delavcem in delavkam, ki delajo v MTT, še njihove družinske člane, ugotovimo, da stanovanjska uprava in stanovanjska skupnost pri MTT ureja stanovanjsko vprašanje za okroglo 16.000 ljudi. Prošenj imajo še vedno okrog 700, kajti tekstilni delavci so bili doslej nekako zapostavljeni pri dodeljevanju stanovanj.

»Lotili smo se težavnega dela,« je dejal tovariš Gašparič, »vendar smo pri nas ugotovili, da je v okviru kolektiva možno precej lažje, bolj življenjsko in človeško presojati in ukrepati. Tudi naš direktor si je sam ogledal, kako stanujejo člani našega kolektiva. Videl je veliko in zato je beseda

sti vsa večja industrijska podjetja.

Naša tovarna je upoštevala, da večina mater z otroki in starejših žena zelo težko dobi lastno stanovanje. Zadolžiti se morajo s sobo in še to morajo najtežje deliti s sestanovalkami. Skušamo jim dati vsaj neko perspektivo in postopoma vsem zagotoviti lasten miren koteček. Začeli smo in moram reči, da so lastna pobuda, dobra volja in pripravljenost brezplačno prijeti za delo naš zelo dragocen kapital pri naporih za izboljšanje življenjske ravni — za pomoč družinam in otrokom.

O desetletnem perspektivnem načrtu stanovanjske izgradnje MTT pa je tovariš Gašparič nerad in malo »izdal«. V bodoče bodo gradili strnjeno, da bodo v naseljih lahko ceneje gradili komunalne naprave, razne uslužnostne obrate in razvijali nove oblike jasli in vrta, ki jih bodo upravljali stanovalci. Smoter vsega pa je, čimbolj razširiti družbeno upravljanje in ustvariti čimveč pogojev za organizirano družbeno nadzorstvo nad otroki in pomoč družini.

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR POVEČANJE kmetijske proizvodnje

Povečanje kmetijske proizvodnje je eden izmed osnovnih elementov, na katerega se opirajo tako pričakovanje po izboljšanju življenjskega standarda v bodočnosti in plan za povečanje udeležbe osebne potrebnosti v nacionalnem dohodku kot tudi uravnoteženje naše plačilne bilance, od česar je v veliki meri odvisen uspeh vrste drugih ukrepov, ki jih planiramo v zvezi s stabilizacijo trga in liberalizacijo našega gospodarstva. Brez povečanja kmetijske proizvodnje tudi ne moremo priti do ustreznega ekonomskega režima na področju zunanje trgovine, od česar pa je zopet odvisna borba za produktivnost in rentabilnost naše industrije in sploh gospodarstva v celoti. Zato ni naključje, da je pri oblikovanju temeljnega načrta za leto 1957, ki je bil predmetne diskusije o problemih kmetijske proizvodnje na prvo mesto.

Opozoriti pa je treba, da pri povečanju kmetijske proizvodnje ne gre samo za vprašanje tehničnih sredstev in uvajanja moderne agrotehnike v naše kmetijstvo, ampak da gre v prvi vrsti za vprašanje produktivnosti, ki mora biti takšna, da ustreza sedanjemu načinu proizvodnje. Vprašanje uvedbe takih produktivnih ukrepov, ki najbolj ustrezajo našemu pogojem, je prvi pogoj, da se moremo sploh lotiti uvajanja modernizacije v naše kmetijstvo, hkrati pa nam v veliki meri lahko reši mnoge probleme, ki bi jih sicer ne mogli rešiti z nikakimi tehničnimi sredstvi.

Mnogo se govori o potrebi uvajanja potrebne mehanizacije v naše kmetijstvo. Dela se na nekaterih velikih melioracijskih objektih. Vse to je seveda še kako potrebno, ker brez tega ni napredka. Brez napredka v kmetijstvu pa ni možnosti za zadovoljevanje naših potreb niti na sedanjih osnovah, kaj šele na višjem nivoju, saj naša industrija še ni v stanju, da nam bi s svojo proizvodnjo izravnala primanjkljaj v kmetijstvu.

PREDVSEM IZKORISTIMO ŽE OBSTOJEČE MOŽNOSTI

Največji del možnosti za učinkovito povečanje kmetijske proizvodnje je že dan v sedanjih pogojih v našem kmetijstvu. Zahteva po izkoriščanju obstoječih možnosti se postavlja ne samo zato, ker je najbolj enostavno in najbolj poceni izkoristiti, kar že imamo. Nam se seveda to še posebno izplača, če upoštevamo naše sorazmerno skromne možnosti v investicijskih sredstvih in s plačilni bilanci. Razen vsega tega nam tako izkoristitve obstoječih možnosti lahko da v najkrajšem času večje rezultate hitreje kot uporaba kakršnihkoli modernih agrotehničnih ukrepov, ki bi bila v prvem času tudi relativno draga, čeprav se je seveda tudi ne smemo odreci. Mi se težko opravičujemo dejstvo, da je naše kmetijstvo v nekaterih osnovnih kmetijskih kulturah dočela za prehodnim starijem pa študij upoštevanje vse težave, ki jih je kmetijstvo imelo zaradi vojne škode, uničenja in vseh velikih družbenih premikov, ki so se nujno izvršili v povojni dobi. Vsaj to razliko do predvojnega stanja bi morali na vsak način čimprej premostiti, pa seveda tudi nekoliko presedi. To pa bi v naših razmerah pomenilo izredno veliko.

To naša seveda ne bi ponovno pretvorilo v izvornika žita, ker so se izvršile izredno velike spremembe v socialni strukturi, ki povzročajo veliko večjo porabo žita, kot pa je bila pred vojno. Res je tudi, da je razlika med sedanjim stanjem in obstoječimi možnostmi brez vsajnega posebnih večjih sredstev sorazmerno majhna glede na naše potrebe, ne glede na veličinski pomen, ki bi ga imelo tudi takšno povečanje. Samo ponavljamo že mnogokrat postavljeno in ponavljano trditve, da je edini izhod za naše kmetijstvo v moderniziranju proizvodnje, če upoštevamo tudi na tem mestu, da je to edina realna perspektiva, ki se nam nudi. Toda ob tem je treba povedati tudi to, da je za uporabo modernih agrotehničnih ukrepov, potreben izstani osnovni interes kmetijskega proizvajalca za povečanje proizvodnje, ki je poseben še za to, da se izkoristijo sedanje že obstoječe možnosti. Brez interesa proizvajalcev ne more biti napredka.

v kmetijstvu. Interes kmetijskega proizvajalca je potreben tako za izkoristitve sedanjih možnosti, kot za izkoristitve bodočih. In treba je vedeti, da v kmetijstvu nimamo nikakega faktorja, ki bi nadomestil interes samega proizvajalca. Interes proizvajalca pa je podan samo v ustreznosti proizvodnih odnosov s takim načinom proizvodnje, na katerega se opira pričakovano povečanje proizvodnje.

OD POVEČANJA PROIZVODNJE MORA IMETI NEPOSREDNO KORIST TUDI PRIVATNI KMETOVALEC

Če je naša kmetijska proizvodnja v pretežni meri individualna kmetijska proizvodnja, tedaj nikakor ne more v naših računih za povečanje kmetijske proizvodnje zanemariti osnovnega faktorja, od katerega je v končni meri najbolj odvisen uspeh naših skupnih naporov, individualnega proizvajalca. Za povečanje kmetijske proizvodnje je torej osnovnega pomena dejstvo, ali je pri tem povečanju pripravljene sodelovati tudi privatni proizvajalec ali ne. On pa bo pripravljen sodelovati samo v primeru, če bo imel od tega neposredno korist. Svojo osebno korist pa bo zaradi svojega načina proizvodnje gledal seveda vedno preko svoje drobne blagovne denarne narave. Prav ta stran v naravi njegovega gospodarstva pa ni ovira za uporabo moderne tehnike in agrotehničnih sredstev, ampak je nasprotno pogoj za modernizacijo kmetijstva. Ta stran njegovega denarno blagovne proizvodnje namreč daje interes za povečanje proizvodnje, brez katerega ni nikakega napredka.

Sele bolj za večje dohodke, ki se morejo v normalnih razmerah doseči samo z večjo in rentabilnejšo proizvodnjo, bo primoral privatnega proizvajalca, da bo posegal po vseh sredstvih, ki so sposobna dvigniti njegovo proizvodnjo. Ker pa je rentabilnost uporabe modernih agrotehničnih sredstev možna samo v skupni uporabi, če se ne dosegujeta samo ob skupni nabavi, bo ta proces boja za večjimi dohodki in večjimi donosi sam po sebi sili privatne proizvajalce v različne oblike združevanja. Torej je v drobni blagovni proizvodnji ne samo element stihije in privatnega lastništva, ampak tudi element socialističnega razvoja. Te elemente moramo s vsami silami podpirati v njihovem nadaljnjem razvoju. Nikakršni ukrepi, ki zaustavljajo ta razvoj, niso upravičeni, pa čeprav se morda zdijo ali so vsaj napravljeni zato, da bi ta razvoj pospešili. Socialistični odnosi namreč rastejo tako, kot se je vedno dogajalo v družbenem razvoju, iz osnov stare ureditve, torej socialističnega niza osnov in postopaj kapitalističnega niza osnov. Tudi sedaj se večina privatnih proizvajalcev zavestno nikakor ne bori za socializem, ampak za svojo osebno korist. Prav to subjektivno socializmu nasprotno izhodišče pa vodi privatnega proizvajalca objektivno do socialističnih elementov, ker se mora v borbi za povečanje svojega dohodka posluževati oblik združevanja, ki mu, edino morejo pomagati do moderne tehnike, brez katere ni napredka pa tudi ne večjih dohodkov. Tako se socialistični odnosi razvijajo iz osnovne, proti kateri se v nadaljnjem razvoju sami obrnejo. Zato pa je tudi jasno, da ne moremo pripomniti socialističnemu razvoju, če razbijamo in onemogočamo tiste osnove, iz katerih se razvija, ki nastajajo zaradi privatne drobne blagovne denarne proizvodnje. Naša naloga je ravno v tem, da izkoristimo te nove elemente nove družbene ureditve, vendar izhajajo iz stare osnove, ki je novi uredivi nasprotna.

Na tem more konkretno sloneti perspektiva za povečanje kmetijske proizvodnje in za izkoristitve sedanjih kot tudi bodočih možnosti. Na tem stoni tudi razvoj našega združništva, ki ne pomeni prisilne kolektivizacije, ampak forsiranje zlasti tistih elementov v naši kmetijski proizvodnji, ki najhja in najhitreje privedejo do socialističnih odnosov in do povečanja kmetijske proizvodnje. Pri tem pa prisilno kolektiviranje ne more priti v poštev, ker je ne samo protidemokratsko, ampak tudi neuporabno, ker nam ne more dati želenih rezultatov. Sh

Za sedaj imajo pionirji v zaklonišču veliko veselja s ping-pongom, pozneje pa se bodo tu zbirali in gledali tudi lutkovne ter kino predstave

Določene so maksimalne obrestne stopnje za kratkoročne kredite

V januarju je Zvezni izvršni svet pooblastil zveznega državnega sekretarja za finance, da lahko ne glede na določbe zveznega državnega sekretarja, po kateri je obrestna mera za kratkoročne kredite maksimalna 2,9%, predpiše nižje obrestne mere za določene kategorije jemalcev kratkoročnih kreditov pri bankah in hranilnicah. Na temelju tega pooblastila je zdaj izdal odredbo o maksimalnih obrestnih merah, s katero so določene naslednje najvišje stopnje obresti:

- največ 2% letno za Direktorje za surovine;
- največ 2,5% za finančno samostojne zavode s področja kmetijstva, za zdravstvene zavode;
- največ 3% za gospodarske organizacije s področja kmetijstva (za kmetijsko dejavnost), za kmetijsko dejavnost, za specializirane gospodarske organizacije za promet s semenskim blagom, za specializirana podjetja za preskrbo kmetijstva, za založniška in časopisna podjetja, za konzumne mlekarne, za strojitvena obrtna podjetja ozir. delavnice in za specializirana podjetja za izdelovanje udi;
- največ 4% za posojila, ki jih posojilno teritorialne enote najemajo za potrošniške kredite, ki jih najemajo delavci, uslužbeni in drugi jemalci potrošniških kreditov za nabavo osebnih avtomobilov;
- največ 6% za notranjo trgovino na debelo in drobno, za gospodarske organizacije za odkup in promet s kmetijskimi pridelki, za proizvajalce spodbudne organizacije, katerih zaloge vrednostni in zagotovljena s sredstvi sklada obratnih sredstev, nadalje za finančno samostojne zavode, razen tistih s področja kmetijstva, in za potrošniške kredite, ki jih najemajo delavci in uslužbeni, upokojenci (osebni in družinski) ter invalidi, podjetniki, oficirji in uslužbeni JLA.

Te maksimalne stopnje obresti veljajo od 1. maja t. l.

ODLOK NARODNE BANKE
V zvezi z gornjo odločbo je hkrati Narodna banka izdala odlok o obrestnih merah, ki jih bo računala za kredite v letu 1957. Po tem odloku bo Narodna banka zaračunala nižjo, a odstopno obrestno mero tudi specializiranim podjetjem za preskrbo kmetijstva, trgovinskim gospodarskim organizacijam za kritje negativne razlike, nastale zaradi znižanja cen blaga, in gostinskim gospodarskim organizacijam v turističnih in kopaliških krajih za kritje sezonskih izdank. Obrestna mera 4,5% velja za kratkoročne kredite zvezanim državnim hranilnicam, obrestna mera 5% pa za kratkoročne kredite bankam in hranilnicam.

Obrestno mero 6% je Narodna banka določila tudi za gospodarske organizacije pri izvornih in uvoznih poslih, za podjetja živilske industrije, za proizvodna podjetja za kritje zalog gotovih izdelkov, ustvarjenih po posebnih odlokih zveznih organov, za podjetja za promet s žitom, mlino, gostinica in turistična podjetja in proračunske ustanove.

Obrestna mera 7% velja za potrošniške kredite oseb s samostojnimi poklici in privatnih obrtnikov, obrestna mera 7,5% pa za vse ostale gospodarske organizacije s področja industrije in rudarstva, gospodarstva, gradninske komunalne obrti in stano-gospodarstev v okraju. Lansko poslovalno leto je zaključila z izgubo le kmetijska zadruga v Kropelju, kar je nerazumljivo, saj ima vse pogoje za dobro poslovanje. Vse ostale zadruge pa so imele dobiček.

Na Kočevskem imajo mleka dovolj in vsega sploh ne morejo prodati. Zato le-tega predelujejo v treh mlekarskih obratih v Kolpaški dolini. Velikih lastnih v Kočevju, ki pa tudi ne zmorejo vsega. Lani na primer je

Precej mleka ostane nepredelanega V Kočevju naj bi gradili sodoben mlekarski obrat

ostalo vsak dan več tisoč litrov mleka nepredelanega. Zato je nujno potrebno, da začne čimprej graditi sodoben mlekarski obrat v Kočevju, za katerega imajo že pripravljene načrte. Pospeševalni odseki pri kmetijskih združenih na Kočevskem so lani zadovoljivo delali, kar se odraža v napredku in uspehih v kmetijstvu. Pomembno vlogo ima tudi Zadruga hranilnica in posojilnica v Ribnici in hranilno-kreditni odseki pri 23 kmetijskih združenih, ki imajo skupno več kot 1200 vlagateljev in več kot 18 milijonov dinarjev hranilnih vlog. Kmetijske zadruge, posestva in posamezni zadrugniki na Kočevskem tekmujejo za boljše hektarski donos.

Spominki imajo svoj čar ...in gredo dobro v denar

Ko je bila Postojnska jama še pod Italijo, so dosegli največji obisk leta 1936 — obiskalo jo je 64.000 ljudi. Takrat je bilo »sveto leto« in Italija je za tujsko propagando porabila milijonska sredstva. V letu 1955 pa si je ta kraški biser ogledalo nad 200.000 turistov, od tega skoro 77.000 iz 76 dežel sveta...

Kjer se dan za dnem ob edinstvenem naravnem čudesu zbira toliko ljudi, tam je kot nalašč mesto za kupčijo, za propagiranje našega turizma...

Zavod Postojnska jama že ima stike s 370 turističnimi biroji, praktično domala z vsemi državami. Pri Jamski restavraciji je med sezono nepretrgoma odprta poslovalnica Putnika, ki mnogo odleže v usmerjevanju turistov. Stalno pošlje tudi menjalnice. Treba pa bi bilo doseči vsaj to,

da dobi sleherni tuji turist ob obisku jame brezplačen prospekt Postojnske jame in drugih kraških znamenitosti.

Tudi kar se spominkov tiče, je Zavod napredoval. Napredaj se dobe značke z vtisnjanim »Briljantom« — najlepšim kapnikom v jami, avtomobilska plaketa, menda edina te vrste v državi, in zastavice s podobami Postojnske jame oziroma Predjamskega gradu. Razen tega so učinkovito sredstvo Postojnske jame zares lepe razglednice. Ker tuji skoraj najraje posegajo »po suhi robi«, ki se jim zdi res nekaj značilnega, dobijo tudi nekaj te robe z napisl Postojnska jama.

Vendar — da ostanemo pri spominkih — najmkavnejših in okusnejših drobjarji, kolikor jih je, ter najlepših fotografij čisto zmanjka. Razen tega je zares škoda, da je dogovor s podjetjem za domačo in umetno obrt »Dom«, ki naj bi pri Jamski restavraciji odprl poslovalnico, zaradi pomanjkanja ustreznega prostora padel v vodo. Morda pa bi se dalo že z razmeroma skromnimi sredstvi urediti primerne trgovske prostore v ta namen.

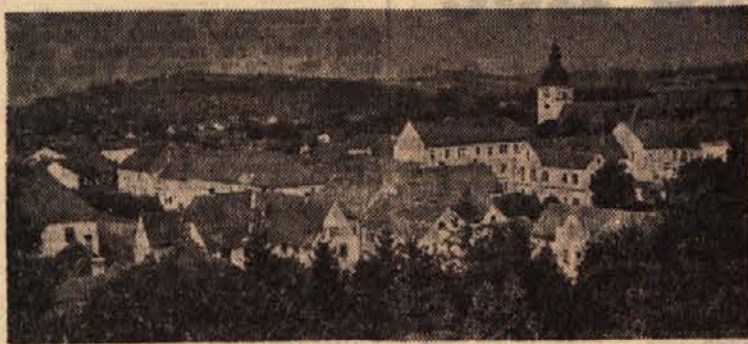
V rajni Avstriji so »kupčijo« vodili — kar s odlomljenimi kapniki. Tedaj so se nekateri »lovci na kapnike« skoraj poklicno ukvarjali z lomljenjem in zagananjem kapnikov za spominke. Se dandanes se zgodi janarjem, ki so prepričani, da so odkrili novov, da najdejo tam odžagane kapnike ali kako trho letev s kaveljni za trganje »spominkov«. To spominja seveda z zmanjšanjem merilu, na nekdanje roparje

faraonskih grobnic. Sedaj so to pustošenje odpravili, saj bi sicer jama v nekaj desetletjih povsem opustela. Kapnik namreč zraste za 1 mm tudi šele po 30 letih.

A v vseh kamnolomih v Košanjevcih na Gorjanskem leže cele gore po četr, celo do pol kubika velikih odlomkov kraškega marmorja »stalaktita«. Ime pove, da je ta marmor iz nekdanjih kapnikov, zasutih v podrtih bivših kraških jamah. Podjetje »Marmor Indus« v Dutovljah lomi ta marmor v blokhi od 2 do 4 kubikov, pri čemer ga gre veliko v odpad. Mar se ne bi neko podjetje lotilo predelave tega odpadnega marmorja v marmorno galanterijo, prilagojeno tudi potrebam kraškega turizma? Ne gre tu n. pr. samo za okusne pepelnike iz nekdanjih kapnikov, ki bi jih turisti vednomno radi kupovali kot spomin na obisk Postojnske jame ali kake druge kraške znamenitosti. Tudi človeška ribca, z umetniškimi okusom izdelana iz tega marmorja, bi bila vednomno zelo dekorativna in za turiste kaj mikavna. Podobno tudi nekatere značilne kapniške tvorbe iz Postojnske jame, denimo »palček«, »čopka« itd. V dogovoru z Zavodom je postojnski kipar Sajevec že izoblikoval lepe osnutke postojnskih kapnikov, ki naj bi jih »Dekor« v Ljubljani začel izdelovati iz keramike. Mar ne bi kazalo teh osnutkov rezati razen tega tudi iz marmorja stalaktita. Spominki bi prav nič ne izgubili na dekorativnosti, veliko pa pridobili na mikavnosti, saj bi bili izdelani iz nekdanjih kapnikov. B. F.

ORMOŽ – prstan slikovite pokrajine

Na robu plodnega Ptujkega polja in vinorodnih Slovenskih gorik stoji mestice Ormož na holmu, ki se dviga nad Dravo in veže kot prstan polje z goricami. Vse v zelenju nudi priščleku videz tihega, naravnost idiličnega kraja s širimi razgledi na griče in ravnino dolino ob Dravi. Ormož stoji na tem griču že iz prastarih časov, ko so bili tu naseljeni Iliri. Izredno pomembna najdba ilirske naselbine je napravila Ormožu sloves zgodovinskega kraja. Ko so Iliri iz neznanih vzrokov nenadoma zapustili Ormož, je nekaj stoletij potem postal rimska trdnjava ob panonski cesti. Kot trg se Ormož omenja prvokrat leta 1315, leta 1331 pa že kot mesto. Okrog leta 1540 so mesto utrdili in tako je postal Ormož ključna postojanka proti turškim vpadom. Leta 1704 so mesto porušili in požgali Kruči, Burna zgodovina mesta, ko so se oseskozi menjali gospodarji in boj za oblast na tem griču kažejo, kako pomembna točka je Ormož. Mesto je šele po 8. maju 1945, ko je bilo končno osvobojeno, doživelo svojo močan, gospodarski in kulturni razvoj. Ormož, ki je bil nekoli samo administrativno središče teh krajev, postaja iz dneva v dan tudi trgovaška in kulturna točka, na katero so vezani bližnji kraji Slovenskih gorik in Ptujkega polja, pa tudi hrvaške pokrajine onstran Drave. Tako je mestice res nekakšen prstan, ki veže slikovito pokrajino v svoj obroč.

Ormož

špektorja nimajo, da bi se ukvarjal s temi rečmi.

TRGOVINE KRICIJO PO PREUREDTVIM

Blagovni promet v Ormožu močno narašča. Trgovine se trudijo zadostiti željam potrošnikov, ki prihajajo nakupovat v mesto tudi s hrvaške strani Drave. Če bo v bližnji bodočnosti nastanjeno v Ormožu tudi sodišče, bo promet še močnejši. Glavna hiba vseh trgovin je zastareli inventar. Sodobno je urejena samo ena trgovina, vse druge pa so take, kot so bile pred vojno. Ljudje pogrešajo v trgovinah s kmetijskim orodjem predvsem drobne poljedelske stroje.

GOTOVO EDINO MESTO BREZ SIVILJE

Lani je bil kritičen čas za ormoško obrt. Kar deset obrtnikov je odjavilo svoje delovanje sklicujoč se na bolezen, starost in previsoke davkatve. Občina je pri letošnjih odmeri davka upoštevala to stanje. Naravnost neverjetno je, da v mestu ni nobene živilje z obrtnim dovoljenjem, čeprav so ormoška dekleta kar lepo in okusno oblečena. To zgovorno priča, da živilje so, vendar živajo na »črno«. Tudi kolarja ni nobene v predmestju, čeprav gotovo ne bi bil brez dela. Meščani čutijo potrebo, da bi imeli v Ormožu delavnico za popravila raznih električnih naprav in aparatov. Zato se občina pogaja z mojim, ki bo takšno delavnico bržkone odprl.

»PARTIZAN« – NAJBOLJ RAZŠIRJENO DRUŠTVO

Ormožani se udeležujejo v vseh mogočih društvih, ki so bolj ali manj številna. Najbolj razširjeno in dejavno društvo pa je vsekakor »Partizan« in to ne samo na področju telesne vzgoje, temveč v kulturnem in zabavnem življenju sploh. Večino prireditev in nastopov prireja »Partizan«, medtem ko »Svoboda« še ni živela.

Danes slavi Ormož krajevni praznik v spomin na osvoboditev pred 11 leti. V tej dobi je mesto doživelo velik razcvet in ima kot središče občine izredno lepo prihodnost. Ormožani so v osvobodilnem boju dali 500 aktivnih borcev in sodelavcev, čez 100 pa jih je padlo v bojih in bilo ubitih v taboriščih in zaporih. Ormož je dal tudi tri narodne heroje: Kurenčiča, Megljo in Polaka. Tudi zdaj delovni ljudje Ormoža z vso vnemo delajo in si prizadevajo ustvariti boljše življenje. -mr

NEKATERE UGOTOVITVE KOMISIJE ZA DELAVSKO IN DRUŽBENO UPRAVLJANJE NA BLEDU

Težave v zvezi s samoupravljanjem v gostinstvu

Turizem ima izrazito sezonski značaj. To pa še posebej velja za Gorenjsko, kjer sezona navadno traja le nekaj mesecev na leto. Često pa jo skrajšajo še slabe vremenske razmere.

Od tega stalnega nihanja sezone je odvisno gibanje gostinskega kadra ter raznih obrtniških in drugih delavcev. V največjem gorenjskem letovišču — na Bledu je na primer sezona pozimi popolnoma mrtva. Vsi hoteli so zaprti, zato uprave podjetij v tem času zaposlujejo le minimalno število nameščencev. Večje število gostincev je zaposleno le med glavno sezono, v juliju in v avgustu. — Drugo vprašanje, ki je zelo težavno na Bledu in morda tudi drugod, pa je pomanjkanje kvalificiranega gostinskega kadra. Po ugotovitvah komisije za delavsko in družbeno upravljanje je na Bledu moč dobiti dovolj delovne sile le za pomožna dela, medtem ko je kvalificiranega kuharskega in strožnega osebja vse premalo. Strokovno gostinsko osebje pa postavlja zelo visoke zahteve v prejemkih, ki včasih niso v skladu s tarifnimi postavkami. Razumljivo je, da taka začasna delavca in uslužbencev in s tem seveda tudi na njihov odnos do samoupravljanja. Ni torej čudno, da pokažejo premalo zanimanja za delavsko samoupravljanje, ker so pač sezonski delavci. Zato sodelujejo v organih somoupravljanja predvsem tisti, ki so zaposleni pri podjetju skozi vse leto — to pa so predvsem nekateri upravni

administrativni uslužbenci, razni obrtniški in nekvalificirani delavci. Mnoge najvažnejše stvari pa rešujejo delavski sveti in upravni odbori največkrat, ko je zaposleno najmanj ljudi, to je pozimi ali morda spomladi in jeseni.

Vse doslej še niso našli rešitve, kako pridobiti celotni kolektiv v delavsko samoupravljanje v času sezone. Prav tedaj bi morali urejati bistvena vprašanja, kakor urejanje tarifne politike, potrjevanje letne bilance, delitev dobička itd. Ker v teh organih navadno prevladujejo negostinski delavci, se čisto ne lotevajo problemov, ki bi jih le-ti morali opravljati. Iz dosedanjega dela v blejskih gostinskih podjetjih je opaziti, da v spomladanskih, jesenskih in zimskih mesecih svoje naloge opravljajo dobro, med sezono pa se pojavljajo razne pomanjkljivosti. Nedvomno vpliva na nedelavnost samoupravnih organov med glavno sezono prekomerna zaposlitev delavcev in uslužbencev, kar je razumljivo, saj to zahteva narava njihovega dela.

Vsi dosedanjí poskusi upravnih odborov in političnih organizacij, da bi pridobili za samoupravljanje sezonsko zaposleno delovno silo, so ostali domala brezuspešni.

Dosedanje izkušnje nas opozarjajo, da bo treba v gostinskih podjetjih zaposliti več stalnih strokovnih delavcev, ki so nujno potrebni za nemoteno poslovanje. -ne

Skrb za zdravstveno vzgojo

Stalna in smotrna zdravstvena vzgoja v mnogem prispeva k splošnemu zdravstvenemu stanju. Šibko zdravje in slaba telesna odpornost slabita delovno sposobnost in s tem zmanjšujeta proizvodno zmogljivost delovnih ljudi. Hkrati pa povzročata številne bolezni, ki prinašajo nesrečo in nezadovoljstvo v naše družine.

Glede zdravstvene vzgoje je občinski odbor RK na Bledu veliko in pravil. Ob pomoči blejskih zdravnikov in ob podpori medicinskih sester je organiziral zdravstveno higijenski tečaj, ki ga obiskuje blizu sto deklet z Bleda in okolice.

Nedavno je odbor izvedel več seminarjev za trgovske in slaščičarske uslužbenke. V tednu otroka so v Ribnem pri Bledu odprli otroško posvetovalnico. Krajevni odbor RK in Gornji je izvedel uspešno krvodajalsko akcijo.

Važno opravilo RK je tudi blagovno poslovanje, ki se je s povečano materialno pomočjo v lanskem letu močno razširilo. Tako so med 1017 prebivalcev razdelili 3737 kg raznega blaga, obleke, masla, olje, struža, riža in suhega mleka.

Tudi delo krajevnih organizacij v okolici se je izboljšalo. Člani občinskega odbora so uvedli enotno poslovanje za vse odbore in z občinski občinski zborov in drugih posvetovanj po

terenu poskrbeli za boljše povezavo z njimi. Na nedavnem občnem zboru so člani občinskega odbora sprejeli priznanje za uspešno delo. Zelo delavni so bili tudi podmladi RK po solah.

V bodoče pa bo treba poživiti tudi delo sekcij: protialkoholne, sekcije za male asanacije in TBC.

DELO SOLSKIH KUHINJ

Letos so po naših solah uvedli precej novih mlečnih kuhinj, v solah, kjer so kuhinje delale že prej, so navadno prejemali obroke malčke iz nekateri otroci. Letos pa so to na-

vado skoraj povsod opustili in razširili razdeljevanje hrane vsem otrokom. To pobudo so z zadovoljstvom pozdravili prizadeti starši in prosvetni delavci. Treba se bo le še zavzemati, da bodo na čimveč solah razdeljevali tudi topli obroki hrane.

V blejski občini prejema dnevni obrok malice 1115 šolobveznih otrok in 108 javencev in članov v otroškem vrtcu. Na celotnem območju deluje za sedaj 8 mlečnih kuhinj, ki razdeljuje vsem otrokom dnevno 1123 obrokov hrane. Bolej je občinski odbor RK razdelil solam in organizacijam RK 9447 kg raznega blaga.

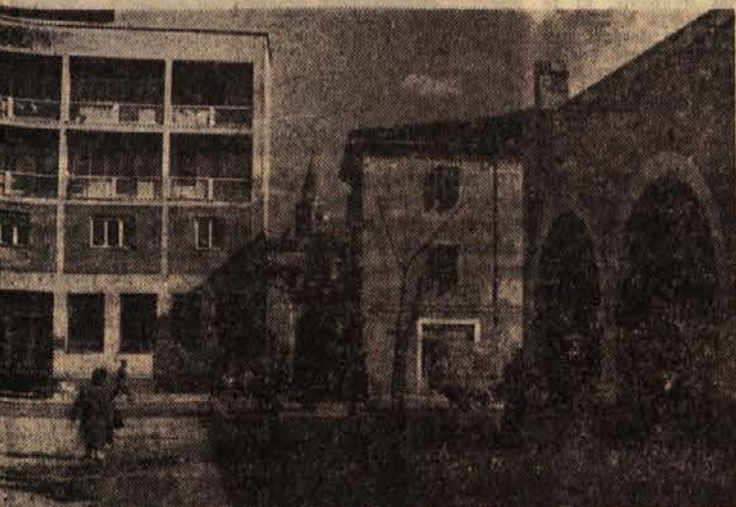
Pogled na jezero, v ozadju blejski grad

IZRAZITO KMEČKO MESTO

Zdaj šteje Ormož okrog 1200 prebivalcev. Pravih meščanov ni veliko. Če gledaš izložbo po mestu in izbiro blaga v trgovinah, opaziš, da je vse to namenjeno za kmečkoga potrošnika. Številne poslovalnice kmetijske zadruge nudijo ljudem kmetijske orodje, umetna gnojila in razna zaščitna sredstva. Industrije takorekoč Ormož nima. Edini večji obrat je ormoška opekarna, ki se počasi modernizira in bo v bližnji bodočnosti prešla na proizvodnjo

pitno vodo. Najbolj pa si želijo Ormožani kopalnice. Na vseh zborih volivcev načenjajo to vprašanje in občina bo morala željam prebivalstva slej ko prej ugoditi.

Odlok, da se v mestu ne sme rediti živine in perutnine je izdala občina že zdavnaj, vendar se zdi, da se tega odloka drži le malo prebivalcev. Če stopiš na to ali ono dvorišče, te pozdravi živahno kokodakanje kokoši in cviljenje prašičkov. Občina gleda tega ne zavzema preveč ostrega stališča, pa tudi sanitarnega in-

Novo in staro v Kopru

sodobnejših opekarniških proizvodov, ki jih bodo lahko tudi izvažali. Vendar bo za Ormož ostala kmetijska proizvodnja bistveno važna.

Šolstvo je v mestu že zelo staro in se omenja že v začetku 16. stoletja. Tudi zdaj je šolstvo dobro razvito, čeprav občutijo potrebo po učiteljskem in profesorjskem kadru. Tudi zdravstvena služba, ki jo vodi Zdravstveni dom v Ormožu, ima lepe uspehe, čeprav tudi v zdravstvu potrebuje strokovnjake, posebno zobozdravstvene delavce. Ustrezne ljudi bi nekako dobili, nimajo pa za nje stanovanj.

PO VOJNI SO ZGRADILI SAMO ENO STANOVANJSKO HISO

V bojih za osvoboditev je bil tudi Ormož precej prizadet. Predmestje Lenta je bilo skoraj docela porušeno. V povojnih letih pa razen ene štiristanovnske hiše niso nič zgradili, čeprav je bil priliv prebivalstva precejšen. Vse do letošnja občina ni imela sredstev, da bi se lotila izgradnje stanovanj. Letos pa bo nekoliko drugače. Če bo šlo vse po sreči, bodo že junija meseca pričeli graditi poslopje s 16 stanovanji, ki bo vsaj delno omililo stanovanjsko stisko v mestu, predvsem pa nudilo stanovanja tistim strokovnjakom, ki jih nujno potrebujejo.

ORMOŽANI SI ZELIJO KOPALISCE

Ormož je že na prvi pogled čisto mestice. Prav v teh dneh urejujejo na najbolj perečih mestih kanalizacijo. Občutno je tudi pomanjkanje vodnjakov za dobru

Ob začetku odkupa na Koprskem

Večji in boljši pridelek kot lani

Ko je v januarju na Koprskem vzkli prvi grah, smo v kratki notici med drugim zapisali tudi te besede: Kot voščilo za dobro leto. Pričakovanja te napovedi nas niso razočarala. Ko se je pred dnevi pojavil v trgovinah sadja in zelenjave prvi grah, so ga ljudje takoj ocenjevali, da je boljši kot lani. Boljši je tudi pridelek češenj. Zadržno podjetje »FRUCTUS« v Kopru je prvi grah plačalo zadrugam po 110 din za kg, prve češnje pa po 100 din za kilogram. Prvih 10 kg vrtnih jagod — sfragolonik je plačalo po 350 din za kg, gozdne jagode pa po 600 din za kg. Prve vrtno jagode so se pojavile v torek, 30 aprila. V soboto, 4. maja so tudi že prodajali prvi krompir iz Strunjanke doline, in sicer po 70 din za kg. Kmetijska zadruga Koper in okolice, ki ima tri odkupne baze, je prvi grah odkupila že 28. aprila. Do tretjega aprila je odkupila že 82 stotov graha. Na območju te zadruge, ki ima vključenih okrog 500 gospodarstev, so letos boljše otrodile češnje, prav tako tudi grah. Računajo, da bodo tako graha kot češenj pridelali za 50 odstotkov več kot lani.

Cene v Kopru dne 4. maja so bile: Mestna trgovina sadja in zelenjave Postojna — poslovalnica v novi tržnici v Kopru: Češnje po 130 din kg, novi krompir po 70 din kg, glavna solata po 60 din kg.

Tragičen konec igre

Maribor, 7. maja. — V stanovanju Fortunata Pivca v Gosposvetski ulici 29 je danes okrog 13 eksploziv, najbrž stare granate zahtevala smrt njegovega 7-letnega sina Branka, medtem ko sta 14-letni Franc Donko in 3-letni Stanko Pivec hudo ranjena. VJ. K.

Trgovina sadja in zelenjave na trgu Carpacelo (Urban) grah po 90 din za kg, češnje po 160 din za kg. Trgovina sadja in zelenjave KZ Koper in okolice na trgu Muda: Češnje po 120 din za kg, novi krompir po 70 din za kg, glavna solata po 60 din za kg. Trgovina sadja in zelenjave v Čevljarski ulici (A. Benedetti): Češnje po 140 din za kg, grah po 90 din za kg in glavna solata po 60 din za kg. Po primerjavi cen je videti, da bo — mogoče! — letos konkurenca odigrala pozitivno vlogo pri cenah. Vsa upajmo, da bo takoli! P. A.

KAJ DOLOČA NOVA UREDBA

o plačah delavcev gospodarskih organizacij

Nova uredba prinaša vrsto sprememb in izboljšav v primerjavi z dosedanjjo uredbo

Nedavno je izšla nova uredba o delitvi celotnega dohodka, po kateri gospodarske organizacije rudarstva, gradbeništva, obrti, gostinstva, notranje trgovine, kmetijstva in cestnega prometa samostojno dele celotni dohodek, medtem ko se v industriji, prometu, gozdarstvu in zunanji trgovini deli dohodek kakor doslej z ugotavljanjem dobička, vendar ob posebni udeležbi gospodarske organizacije pri zveznem davku na dobiček. V skladu s to uredbo je Zvezni izvršni svet sprejel še novo uredbo o plačah delavcev gospodarskih organizacij. Ta uredba je zdaj objavljena v Službenem listu FLRJ z dne 1. maja, velja pa od 1. januarja t. l., izvemši določbe novih kazenskih predpisov.

Ceprav za skupino gospodarskih organizacij, ki samostojno dele dohodka, ni obvezna enotna raven tarifnih postavk po družbenem planu, je vendar za obe skupini predpisan enoten postopek pri sprejemanju tarifnih pravilnikov. Z novo uredbo se pristojnost v zvezi z nadzorstvom nad tarifnimi pravilniki in pravilniki o normah prenese na občine. Tarifni pravilnik sprejme gospodarska organizacija v sponozumu z občinskim ljudskim odborom oziroma komisijo, ki jo v ta namen sestavi občinski ljudski odbor, in z organom sindikalne organizacije, ki ga določijo centralni svet ZSI, svet oziroma upravni organ občinskega ljudskega odbora za delo opravila po uredbi nadzorstvo nad zakonitostjo in izvajanjem tarifnih pravilnikov in pravilnikov o normah, vendar bo letos njegove posle opravljali tudi še upravni organ za delo okrajnega ljudskega odbora. Okrajni ljudski odbor pa lahko še med letom prenese te posle na občinski ljudski odbor, če le-ta zagotovi pravilno opravljanje teh poslov.

Ako se delavci svet gospodarske organizacije, sindikalni organi in občinski ljudski odbor ne sporazumejo o predloženem tarifnem pravilniku, se predlog dostavi stalni arbitražni komisiji za tarifne pravilnike pri okrajnem ljudskem odboru, ki jo sestavljajo predstavniki okrajnega ljudskega odbora in po dva predstavnika sindikalne organizacije in gospodarske zbornice. Ko okrajni ljudski odbor sestavi to okrajno arbitražno komisijo, preneha funkcija sedanje stalne republiške arbitražne komisije za podjetja s področja tega okraja.

Sprememba tarifnega pravilnika v celoti je dopustna po pravilu le konec leta za priložnostno leto, spremembe posameznih določb pa so možne po preteku vsakega desetletja. Pač pa lahko odredi revizijo ravnih tarifnih postavk posameznih gospodarskih panog ali skupin gospodarskih organizacij

Zvezni izvršni svet za področje vse države, republiški izvršni svet pa za področje ljudske republike, in sicer tedaj, če ugotovi, da tarifni pravilniki niso v skladu s splošno ravnijo po zveznem družbenem planu.

PRAVILNIK O NORMATIH IN STABILNOSTI NORM

Na vseh delovnih mestih in poslih, kjer se delovni učinek lahko meri, so podjetja dolžna postaviti norme. Pri postavljanju in izpolnjevanju norm nudijo podjetjem strokovno in tehnično pomoč zbornice in strokovna združenja gospodarskih organizacij. Glede izvajanja sistema norm pomeni nova uredba važen korak naprej. Dosedanja precejšnja nestabilnost norm je povzročila nezaupevanje delavcev v norme in odpora proti uveljavljanju norm. Nova uredba zato določa, da mora pravilnik o normah in tarifnim drugim vsebovati postopek za revizijo norm in določbo o roku, v katerem se norme ne morejo spreminjati. Ta rok mora znašati najmanj šest mesecev. Pred tem rokom se norme spreminjajo le, če gre za računsko pomoč ali za spremembo tehnološkega procesa oziroma za uvedbo novih strojev, orodja itd. Direktor pa mora skrbeti, da pravilnik o normah v skladu s tarifnim pravilnikom in mora, če gre za podjetje, ki deli dohodek z ugotavljanjem dobička, začetni postopek za revizijo norm, če ugotovi, da so zaradi nerealnosti norm porušena razmerja, določena v tarifnem pravilniku.

Uredba vsebuje tudi predpise o pristni reviziji norm. Če pravilnik o normah ni v skladu s tarifnim pravilnikom, odredi revizijo pravilnika svet za delo občinskega ljudskega odbora. Ta lahko odredi revizijo tudi, če so se zaradi visokega presojanja norm plače delavcev nesorazmerno bolj dvignile kakor priložnostna. Pred tem lahko zahteva od strokovnega združenja ali zbor-

nice mišljenje o stanju norm v dotičnem podjetju. Proti odreditvi take revizije pa ima gospodarska organizacija pravico pritožbe. Revizije norm pa ni mogoče odrediti pred potekom 12 mesecev od dneva, ko je bila norma postavljena ali revidirana, razen če gre za računsko pomoč ali za spremembo tehnološkega procesa oziroma za uvedbo novih strojev, podjetje pa samo ni izvršilo revizije. Revizijo norm v gornjem smislu lahko zahteva tudi sindikalna organizacija in pristojna zbornica. Zaradi pravilne kontrole o izvajanju pravilnika o normah mora vsaka gospodarska organizacija o tem voditi evidenco in mora občini dostavljati podatke po navodilih, ki jih predpiše zvezni sekretar za delo.

PREMIJSKI PRAVILNIKI

Gospodarske organizacije so dolžne del sredstev za plače nad plačami po tarifnem pravilniku porabiti za dajanje premij delavcem na delovnih mestih, od katerih je odvisen splošen uspeh poslovanja in uspeh pri izpolnjevanju določeni nalog za boljše organizacijo dela, za prihraneno materiala in stroškov, za večjo produktivnost in za boljše kakovost. Od dolžnosti uvedbe premij lahko zvezni sekretar za delo opravi posamezne skupine gospodarskih organizacij, kjer ni pogojev za uvedbo premij. Sredstva za premije (v odstotku sredstev po nerealnosti osnovah oziroma če ni vzročna zveza med premijo in premijsko osnovno ali pa se premijske osnovne ne morejo knjigovodstveno ali drugače ugotovljati in evidentirati). Tudi pri sprejemanju premijskih pravilnikov nudijo podjetjem strokovno pomoč zbornice in strokovna združenja. Rok za obračunavanje in izplačilo premij med letom ne more biti krajši od roka za periodični obračun dotičnega podjetja, razen pri gradbenih podjetjih. Do kdaj pa je treba sprejeti pravilnik o normah, če se odredi zvezni sekretar za delo na predlog zveznih zbornic, zvez zbornice ali strokovnih združenj.

ZAGOTOVLJENE PLAČE

Fornembno spremembo prinaša uredba s tem, da zagotavlja v primeru nezadostnega dohodka 75% plač po času oziroma delovnem učinku, obračunanih po tarifnih postavkah in ostalih osnovah (doslej 60%). Za gospodarske organizacije, ki samostojno dele dohodek, pa uvelja uredba tako imenovani zaščitni plačni sklad, od katerega se računajo tudi 75 odstotne zagotovljene plače, te pa se določijo le po delovnem času. Za letošnje veljajo kot zaščitni plačni sklad tarifne postavke po lanskem tarifnem pravilniku, zvišane za odstotek zvišanja ravnih plač po zveznem družbenem planu in preračunane glede na novi proračunski pripravek, stanovanjski prispevek in prispevek za stanovanjsko graditev.

Za primere, kadar gospodarska organizacija ne ustvari zadostnega dohodka za kritje plač, prinaša uredba olajšavo v tem smislu, da banka lahko daje nezmanjšana sredstva za plače, če oceni, da bo gospodarska organizacija do konca leta ustvarila ustrezni dohodek za kritje plač.

NADURNO IN NOČNO DELO

Naj še omenimo nekatere nove določbe glede nadurnega dela. Določbe uredbe, ki govori samo o delavcih, veljajo seveda za vse osebe, ki so v delovnem razmerju z gospodarsko organizacijo, torej enako tudi za delavce in uslužbence. Plačila za nadurno delo in uslužbenec velja tudi glede plačila nadurnega dela s 50 odstotnim pribitkom in glede plačila nočnega dela s 12,5 odstotnim pribitkom. (Ki še doslej za računava za vsako uro nočnega dela v času od 22. do 6 ure). Pravica do plačila za nadurno delo je omejena le za delavce in uslužbence na vodilnih mestih. Ti vodilni delavci in uslužbenci nimajo pravice do plačila za nadurno delo, razen v primerih, kadar delajo čez noč, ali na dan todenesnega poletja val delavci podjetja, obrata ali organizacijske enote, in pa v primerih, kadar na vodilnih delovnih mestih opravljajo v nadurnem času posle izven svojega rednega območja. Delavci sveti pa mora po prej določiti, kakšni so ti posli izven rednega delovnega območja, razen tega mora opravljati takega posla v nadurnem času odrediti direktor. Gornje določbe za vodilne delavce in uslužbence pa ne veljajo za direktorja in njegove namestnike, ki tudi v teh primisih nimajo pravice do plačila za nadurno delo. S.

Prebivalcem mesta Ormoža in okolice čestitamo za krajevni praznik

Občinski ljudski odbor Ormož
Občinski komite Zveze komunistov
Občinski odbor Socialistične zveze
Občinski odbor Zveze borcev

ORMOŽ

V DNEH I. FESTIVALA TELESNE KULTURE

Ljubljani svečano lice

V nizu športnih prireditev pa tudi drugih, ne smemo pozabiti na našo največjo v letu 1957 - Festival telesne kulture, ki bo po svojem obsegu in vsebini presejal okvir telesne vzgoje. Razumljivo je, da bodo telesnovzgojni nastopi osrednja točka celotnega festivala, katerega glavni dan bo 30. junija, vendar želje in smotri naše mladine presegajo to osnovo. Ze to bo velika stvar, da bo prvi slovenski festival telesne kulture združil v močnejši prireditvi pripadnike vseh organizacij, ki goje telesne vaje, tako »Partizana« in Sportne zveze kot JLA in Gasilske zveze, vendar pa je želja, da bi od tega festivala pridobil karkoli čim večji del naše mladine.

Propagandni odbor te velike prireditve je zato pred težko in odgovorno nalogo. Ne gre le za neposreden učinek te prireditve, marveč tudi za to, kakšna bo njena zapuščina v propagandnem

in mobilizacijskem smislu. Poznano nam je, da ima propagandni odbor za svoje delo določena sredstva (letake, festivalske vodiče, ilustracije itd.), vendar imamo vtis, da bi šli mimo velike možnosti, če ne bi poskrbeli za smanjanje krajšega filma o festivalu s primernim scenarijem. Za vse to pa je dva milijona, ki z njimi razpolaga propagandni odbor Festivala, premalo, saj je poznano, da je iluminacija, ki pa bi jo Ljubljana ob taki prireditvi hudo pogrešala, zelo draga. Verjetno bo tudi v tem primeru priskočil na pomoč festivalskemu odboru Mestni ljudski odbor. Na predvečer glavnega festivalnega dne in sicer v soboto 29. junija, bo baklada, ki se je bo udeležilo vseh 25 tisoč udeležencev festivalskih prireditev, verjetno pa še na tisoče članov drugih družbenih organizacij. V tistih dneh, ko bo Ljubljano obiskalo 25.000 mladincev in mla-

dink in še na tisoče drugih obiskovalcev, bi bilo prav, da bi imela čim bolj svečan videz. Medtem ko se telesnovzgojne organizacije marljivo pripravljajo za festivalne dni, pa ni enakega odziva pri drugih organizacijah, ki naj bi Festivalu prispevale predvsem kulturno-umetniške prireditve, predvsem mladini, ki bo sodelovala pri zletih in drugih telesnovzgojnih nastopih.

CONSKI ŠAHOVSKI TURNIR V SOFIJI

Matanović premagal Avstrijca Benija

Sofija, 7. maja (Od našega posebnega dopisnika). - V IV. kolu evropskega šahovskega prvenstva za svetovno prvenstvo o so bili doseženi tle rezultati: Pfeifer : Zita remi (Karokan, 15 potez), Silva : Karakijać remi (Nimcoindijška obramba, 22), Silagi : Basuni 1:0 (poloslovenska obramba, 35), Filip : Neukirch remi (angleška, 19), Matanović : Beni 1:0 (španska, 37), Mittel : Fuchs 1:0 (šmidscheva varianta, 25), Nimela : Barca prekinitveno (Nimcoindijška).

V partiji Silva : Karakijać je bil izbral remi varianto, v kateri je prišlo do številnih izmenjav. Na predlog belega je bil remi sklenjen v 22. potezi.

Matanović je v španski partiji zelo zgodaj igral potezo e4. Beni se ni najbolje znašel v otvoritvi in je kmalu izgubil kmeta. Zatem ga je Matanović z energično igro pripeljal v zelo težak položaj, iz katerega se ni upal izvleči in je moral predati partijo.

Mittelu je kmalu v otvoritvi osvojil kvaliteto in se je Fuchs zamen mučil, da bi rešil vsaj pol točke. Na ta način je romunski mojster prevzel vodstvo na lestvici.

Po IV. kolu je stanje na lestvici naslednje: Mittelu 3, Filip 2,5 (1), Silva 2,5, Silagi, Pfeifer 2 (1) - v obeh prejšnjih partijah sta slednja vodila položaja, tako da bosta verjetno ujeta v dočetrge Mittelu - Beni 2, Barca, Matanović 1,5 (2) itd.

Danes so igrali prekinitveno partijo, jutri pa imajo udeleženci prost dan.

V V. kolu, v četrtke, bodo igrali: Neukirch : Silagi, Basuni : Mittelu, Fuchs : Nimela, Karakijać : Filip, Zita : Silva, Beni : Pfeifer in Barca : Matanović, M. Karakijać.

Brzovjavke

● FIRENCE, 7. maja (Reuter). - Avstralec Ashley Cooper je osvojil prvo mesto na mednarodnem teniškem turnirju v Firencah z zmago v finalu nad Merlom (Italija) s 6:2, 6:2, 6:2.

● GLASGOW, 7. maja (Reuter). - Škotski nogometni pokal je osvojilo moštvo Rangers z zmago nad moštvo Queen's Park z 2:1.

● PRAGA, 7. maja (Tanjug). - Državno moštvo, ki bo nastopilo 18. maja v Bratislavi proti nogometni reprezentanci Jugoslavije, bo določeno v petek. Za tem bodo reprezentanti trenirali v Slovaški. Za tekmo med B reprezentancama CSR in Jugoslavije 19. maja v Ljubljani so Čehi določili 15 igralcev.

Gutowski (ZDA) na atletskem mitingu v Los Angelesu. Skušal je porušiti petnajst let star svetovni rekord Warmerdama (ZDA) - 4,77 m. To mu ni uspelo, čeprav je »zaplavala« prekl letve, ko je bila ta 3 cm višje od Warmerdamovega rekorda

Robert ni zrušil letvice ali s telesom niti z roko, saj se je ni niti dotaknil, temveč je to storila palica - in ostalo je pri starem rekordu. Svet pa je kljub temu strmel. Nedosegljivi rekord iz leta 1942 znaša že deset let zman naskakuje sletiči pastor Bob Richards, zdaj pa kaže, da je medtem zrasla kopica novih atletov, ki so staremu rekordu nevarnejši od njega. V Helsinkih, zmagovalec nepremagljivi, sedaj 51-letni Richards je dobil povsem enakovrednega tekmeča v Gutowskem, 22-letnem študentu. Lani v oktobru sta v Santa Ani v Kaliforniji oba preskočila 4,79 m in s tem dosegla osebna rekorda. Takrat je zmagal Richards, ker je imel manj ponovitev. Prihodnost pa vsekakor govori v prid Gutowskega, ker je še mlad. Med atleti s palico lahko pričakujemo v bližnji prihodnosti uspešen naskok na Warmerdamov rekord še od 22-letnega Dona Bragga (4,66) in še mlajšega Rona Morrisa (4,58). Ameriškim atletom pa se bo v borbi za rekord verjetno pridružil tudi Grk Georgios Ronbale, ki je na študiju v ZDA, s 4,60 m je dosegel nov evropski rekord, kar je 9 cm več od prejnjega, ki ga je imel Finlec Eeles Landström.

Dne 27. aprila so mu na mitingu v Palo Alto (Združene države Amerike) dvignili letvico 478 cm visoko, torej centimeter više od Warmerdamovega rekorda. Gutowski je uspel. Verjetno njegov rezultat ne bo dolgo zdržal - saj je z novim rekordom še bolj vzpodbudil svoje tekmece. Posnetek ga prikazuje, ko je nedavno preskočil 480 cm. Tisoči gledalcev so obstrmeli od začudenja in hip nato tudi od razočaranja. Gutowski je visino preskočil, toda palico mu je zrušila letvo.

JUGOSLAVIJA - ITALIJA, nogometno srečanje, ki bo v nedeljo v Zagrebu, je v ospredju zanimanja športne javnosti obeh držav. Naša reprezentanca nas preteko nedeljo v Atenah ni zadovoljila, pa tudi Italijani svoje ne hvajilo. Slika prikazuje branilca Fiorentine Cervata v borbi s Popovićem, napadalcem Crvene zvezde, ko je le-ta igral v Firencah. Cervato bo brkone tudi v nedeljo, kot član italijanske reprezentance, huda ovira za naš napad.

NOGOMET

Kandidati za mladinsko reprezentanco

Mladinska nogometna reprezentanca Slovenije bo 8. t. m. gostovala v Zagrebu, kjer se bo srečala z ustrežno reprezentanco Hrvaške. To bo predtekma k srečanju članskih reprezentanc Zagreb : Beograd, ki bo v počastitev dneva osvoboditve Zagreba. Povratno srečanje med mladinci Slovenije in Hrvaške bo 19. t. m. Tega dne

bo namreč v Ljubljani reprezentančna tekma Jugoslavija B : Češkoslovaška B. V pripravah so mladinci raznih klubov Slovenije, razen rednega prvenstvenega tekmovanja, odigrali še nekaj reprezentančnih tekem. V četrtek 2. t. m. je bila tekma med reprezentancama Ljubljana-Zasavje : Celje. V teh dveh reprezentančnih so bili zbrani najboljši mladinci iz vse republike. Mladinska komisija NZS, kot organizator izbirnega tekmovanja, je določila za omenjeno tekmo tri polčase. V prvih dveh sta se nasprotnika razšla brez golov, potem pa je bila sestavljena reprezentanca iz vseh nastopajočih mladincev, ki naj bi zastopali Slovenijo. Reprezentanca je sicer zmagala proti »B« garnituri z 2:0, toda z igro vseh igralcev nismo bili popolnoma zadovoljni in so bile nujne še nekatere spremembe. Določeni so bili naslednji mladinci, iz katerih bo izbrana reprezentančna enajsterica: Herman, Boško in Majcen (Budar, Trbovlje), Zupančič in Gosar (Ljubljana), Ratej (Kladivar), Pušler, Skrabca (Krim), Koban (Maribor), Zabljak, Popović in Peterlin (Slovan), Čučko in Radulović (Branik, Maribor), Fruš (Odrad), Vavpetič (Domžale).

Od izbranih kandidatov so na tekmi v Celju najbolj zadovoljili Zabljak, Gosar, Herman in Boško. Tudi ostali so se trudili in je med vsemi le majhna razlika v tehniki ali pa v fizični kondiciji. Zanimivo je, da so vsi štirje vratarji zadovoljili. Ugajal je vratar Kladivarja, ki je za sedaj še fizično šibak, je pa zelo nadarjen. Določeni mladinci se bodo do tekme v Zagrebu pripravljali v svojih klubih, medtem ko bodo za povratno srečanje v Ljubljani imeli še en skupni trening.

Velika šahovska prireditev na Bledu

Okrainska šahovska zveza Kranj bo letos od 2. do 12. junija priredila II. blejski šahovski festival. V okviru festivala bodo izvedli: II. mednarodni moštveni šahovski turnir, turnir mojstrov in mojstrskih kandidatov in turnir šahistinj. Na festivalu lahko sodelujejo štiriclanski moštva, člani in članice šahovskih organizacij, podjetij, ustanov in družbenih organizacij. Vsakdo lahko prijavi več moštvev, tekmovalcev in tekmovalk. Turnir mojstrov in mojstrskih kandidatov ter turnir šahistinj bosta odigrana po skrajševalnem švicarskem sistemu. Za uspeh v finalnem tekmovanju moštvev bodo razdeljene nagrade iz fonda, ki bo pri udeležbi 45 ali več moštvev znašal najmanj 300.000. Za turnir mojstrov in mojstrskih kandidatov je predviden nagradni fond 100.000, za turnir šahistinj pa 45.000 din. Udeležba in oskrba bosta zagotovljeni in tistim moštvoim, posameznikom in tekmovalkam, ki bodo prihajali prijavljeno in ustreznih znesek za oskrbo, ki velja za A kategorijo 850 din in za B kategorijo 680 din. Prijave sprejema Okrainska šahovska zveza Kranj, Bled, hotel Jelovica.

17 pionirskih moštvev v Dolenjskih toplicah

Minulo nedeljo je bilo v Dolenjskih Toplicah zaključno tekmovanje štiriclanskih pionirskih moštvev za letošnje okrajno prvenstvo. Na tekmovanju je sodelovalo 17 ekip, ki so zmagale na 11 občinskih prvenstvih. V zaključnem tekmovanju je zmagalo moštvo nižje gimnazije Sentrupert z 9,5 točkami pred Sentjerjem in Stražo pri Novem mestu s 5,5, Novo mesto I. 3,5, Sledijo: Trebnje, Novo mesto II, Metlika, Mirna peč, Crnomelj, Žužemberk, Vinica, Mokronog, Semčje in Kostanjevica.

Živahni športni dnevi na Vrhniki

Vrhnikiški športniki so v počastitev občinskega praznika, ki so ga imeli 6. maja, imeli več tekmovanj in nastopov. Ze v soboto je bilo prvenstvo v namiznem tenisu, ki se ga je udeležilo 16 tekmovalcev. Zmagal

je lanski prvak Jože Bešlič, ki ni izgubil nobenega seta. Veliko presenečenje je pripravil mladinec Drago Varniš, ki je z odlično igro zasedel drugo mesto ob smi izgubljeni igri. Tretji je bil Ravbar.

V nedeljo so odbojkarji domačega Partizana premagali drugo moštvo »Ljubljane« s 3:0. Razen tega je bil še odbojgarski turnir, ki so na njem sodelovale ekipe Partizana, JLA in Verda. Zmagalo je moštvo Partizana, drugi je bil Verd, tretji pa JLA. Šahisti so imeli dvoboj na šestih deskah s šahisti iz Anhovega. Zmagali so gostje s 4,5:1,5. Dvoboj med Usnarjem in garnizijo JLA na 30 deskah pa se je končal neodločno s 16:15. Popoldne je bilo še nogometno srečanje med Usnarjem in enajsterico iz Anhovega. Tudi v nogometu so zmagali gostje s 4:3 (3:1). Zvečer so telovadci Partizana nastopili na akademiji.

V ponedeljek je bil na sporedu turnir sindikalnih moštvev v odbojki, turistične kolesarske dirke, ocenjevalna vožnja motociklov, propagandne klubske dirke in tekme v kegljanju. Slabo vreme je preprečilo večino tekmovanj, tako da so nastopili le kegljanci JLA, Industrije usnja in moštvo Vrhnike. Zmagala je Industrija usnja s 371 točkami pred JLA 283 in Vrhniko 271. Najboljši posamezniki so bili Todovcovi (JLA), Zemljak (Ind. usnja) in Arhar (Vrhnika).

● BEograd, 7. maja. - Naša reprezentanta iz tekmovanja za Davisov pokal, Pfebevič in Panjotovič, bosta sodelovala v tem mesecu na štirih turnirjih v Zahodni Nemčiji, nato pa bosta odpotovala na mednarodno prvenstvo Francije.

● KARLMARSTADT, 7. maja. (Reuter). - V V. etapi mednarodne kolesarske dirke Praga-Berlin-Varšava od Karlovih Varov do Karlmarstadta v Vzhodni Nemčiji (140 km) je zmagal Belgijec Louis Proost v času 3:48:29, 2. Schur (V.N.) 3:49:13, 3. Van Tangerloo (Belg.) 3:49:43.

Uspeh slovenskih tekmovalcev

V ponedeljski številki našega lista smo poročali o državnem prvenstvu v orodni telovadbi, ki je bila 4. in 5. maja v Osijeku. V poročilu so bili omenjeni le zmagovalci, sedaj pa objavljamo še plama ostalih slovenskih telovadcev in telovadk. Tudi iz teh rezultatov je razvidno, da so naše članice v zveznem razredu dosegle neprimerno slabi plama od svojih kolegov, kjer so se odlikovali zlasti telovadci iz Hrastnika. Tožaji pa nas lahko uspeh članic prvega razreda in mladink prvega ter drugega razreda.

Zvezni razred - moški: 1. Cerar Miro, Narodni dom 110,65, 5. Furjan Dušan, Lj-Vie 98,35, 6. Skaza Marjan 94,65, 8. Urbanc Marino, 92,65, 12. Senica Jože, vsi Hrastnik 85, 13. Kušar Tomo, Narodni dom 84,65.

Zvezni razred - ženske: 9. Pogacnik Nevenka 84,65, 13. Poljak Armanda, Koper 87,35, 14. Cerar Fani, Narodni dom 80,30.

Člani I. razreda: 1. Težak Vlado, Maribor - Zeleničar 85,50, 2. Trugar Ivan, Trbovlje 85,20, 4. Šrot Tine, Celje-Gaberje 81,10.

Mladinci I. razreda: Vrste: 1. Skofja Loka 360,00, 4. Maribor - Zeleničar 378,40.

Posamezniki: 1. Pleško Boris, Narodni dom 94,10.

Članice I. razreda: Posameznice: 2. Vukotič Mirjana, Kranj 89,00, 4. Perko Slava, Mar. - Zeleničar 88,70.

Mladinke I. razreda: Vrste: 1. Lj. - Narodni dom 255,90, 2. Strazliče 233,20, 4. Maribor I. 168,30.

Posameznice: 1. Prusanik Zdenka, Lj. - Narodni dom 83,00, 3. Bužga Dragica - Narodni dom 80,70, 4. Bernik Marica, Strazliče 84,40.

Mladinke II. razreda: Vrste: 2. Crna na Korškem 272,50, 3. Maribor - Zeleničar 272,40.

Posameznice: 1. Kralj Jožica, Maribor - Zeleničar 44,50.

MOŽ 47 Sloan Wilson V SIVEM

»Tony Bugala,« se je predstavil. »Slišal sem, da bo treba pri vas urediti poslopje in cesto.«
»Kdo vam je povedal?« ga je vprašal Tom.
Bugala je resno pogledal Toma. Nima smisla, da bi mu karkoli natvezel, je brž ugotovil. Zares je imel Bugala razmerje s tajnico, ki je delala pri vodilnem podjetniku v Južnem zalivu. Prav gotovo mu je ona pripovedovala o vseh poslih, ki jih je imel v načrtu ali pa so jih ponudili njenemu gospodarju.
»Prijateljica mi je povedala,« je po resnici povedal. »Rekla mi je, da bi rada tisto staro stajo spremenili v hišo.«
»Rad bi le zvišal njeno vrednost,« je odgovoril Tom. »Storil bi vse, kar se da storiti v kratkem času.«
»Dopolodne sem si jo ogledal,« je povedal Bugala. »Mnogo ne boste opravili, navadna škatla je. Morda bi uporabili temelje in sezidali poslopje, ki bi vas stalo več, kot je vredno vse posestvo.«
»Ali ste prepričani o tem?« je vprašala Betsy.
Bugala se je zamislil. Mar menita ta dva, da za zabavo hodim okoli in zbijam ljudem nespametne načrte iz glave? Tako je razmišljal, glasno pa je povedal: »Pritiljeje ni primerno, slab pod je

v poslopju. Kamenje je samo v pročelju, ves les pa je že strohnel.«
Glej no, pa sva si toliko obetala od vsega tega, je mislil Tom, dejal pa je: »Če bi zemljo razdelili na hektarske parcele, kaj menite, kako bi bilo s tem?«
»Ali nameravate to storiti?«
»Za sedaj le razmišljam o možnostih.«
»Ali že imate dovoljenje cone uprave?«
»Nisem še prošil za nje. Za sedaj niti še nimam sodno potrjene pravice do te zemlje.«
»Ali sega vaša zemlja tja do tistih borov?«
»Tako je. Kamnita ograja označuje mejo.«
»Rad bi si ogledal vse to,« je rekel Bugala. Očitno je hotel pridobiti časa, da bi lahko razmislil, ker je brž spoznal, da bi se lahko našlo tu kaj več kot samo graditev poti in preureditev kočijaške staje v stanovanjsko hišo. Stopal je po travi, ki mu je segala do kolen, in kmalu prišel do borov. Med hojo je bliskal z očmi na vse strani. V trenutku je spoznal vse značilnosti: prekrasni razgled na jug, položno zemljišče, od koder se je videlo na vse strani, in kup skalovja, ki bi ga spravili stran z visokimi stroški, v zameno za to pa ne bi bilo treba preurejati terena. Cesto bi bilo lahko zgraditi, je razmišljal, široko pot do stare hiše pa bi lahko podaljšal do zahodne meje posestva. Le čemu bi ob takim razgledu prodajal hektarske parcele? V vsem Južnem zalivu, tako rekoč tja do New Yorka ni griča s takim razgledom na jug! Bugala se je počasi razvnel. Čemu pa ne bi zgradil na vsakem hektarju po eno hišo? Spopasti bi se bilo treba s censo upravo, toda če bi uspeli, bi bili načrti naravnost fantastični.
Tony Bugala se je začel potiti. To pomeni, da se skriva v vsaki četrtini hektara te zemlje možnost zaslužka 10.000 dolarjev, skupno bi se torej dalo z davkom vred zaslužiti osem sto tisočakov, seveda če bi se dela lotili pametno in če bi dobili

posojilo za delavce in gradivo. Zanimalo ga je, koliko denarja ima Tom Rath in ali se mu sploh sanja, kaj vse bi se dalo zgraditi na tem zemljišču. Po glavi so mu kar rojile misli. Tom vozi star avto, zemljišče je zapuščeno, ljudje govorijo, da je gospa Rathova umrla revna. Očitno Tom ne more imeti kdo ve kaj pod palcem. Bugala se je vprašal, ali bi mu Tom prodal zemljo poceni, če bi mu rekel, da ceste ni mogoče zgraditi, ker teren ni primeren za to. Potem bi nemara za kakih dvajset ali trideset tisočakov dobil to posestvo. Ne, to bi ne bilo v redu, je ugotavljal Tony. Kot mačka okoli vrele kaše tu ne moreš hoditi, zlasti ne, če imaš v mislih tako velike načrte. Če se lošči lotiti takega dela, je najbolje, če opustiš poceni zvižaje in udariš kar naravnost, pa naj bo tako ali drugače. Rath se je z nekaterimi agenti že posvetoval o stroških za zgraditev ceste. Kaj če se iznenada ob ogledu kdo spomni in pove, da pomeni ta prelepi razgled praveci zlati rudnik?
Bugalo so te misli vsega prevzele. Ko je prišel do borovcev in se razgledal naokoli, je spoznal, da stoji sredi položnega grča in da se na zemljo že spušča prvi mrak. - Naglo je zakoračil nazaj proti hiši. Če Ratha ne pridobim za to zamisel, iz vsega ne bo nič, je razmišljal, prvi korak pa bom storil kar takoj. Z denarnimi sredstvi ne bo težav. Rath bi nemara dobil na zemljo kakih petdeset tisoč posojila, je računal Buggy. Z vsako novo hišico bi lahko dobili več posojila. Na gradbene stroje, ki jih ima sam, bi nemara dali kakih dvajset, na osebno priporočilo morda še več. Banke so že začele prijazno gledati Tonyja Bugalo.
Naglo je stopal Tony Bugala, ko je razmišljal o vsem tem, skoraj tekkel je proti hiši, ki sta pred njo stala Betsy in Tom z vsemi tremi otroki. Tom se je čudil Tonyjevi naglici. Bilo je že hladno, večerni veter je kodral vodno gladino na južni strani obale. Ves zadihaj je Bugala prihitel k Tomu.

»Gospod Rath,« mu je pohajala sapa, »nekaj bi vam predlagal.«
V stari kuhinji so se pogovarjali do polnoči. Buggy Bugala je tolkel z okroglo pestjo po mizli in z veliko naglico tako natančno opisoval načrt za graditev vsake hišice posebej, da bi poslušalec kar opazil skozi okno novo naselje. Betsy se je vsa zardela od vneme nagnila naprej, ustnice so ji zadržetale: »Osem sto tisoč dolarjev,« je zašepetala kot zamaknjena.
»Počakajte no!« je rekel Tom. »Vse lepo in prav, toda preden gremo dalje, je treba upoštevati nekaj neprijetnih dejstev. Predvsem se ni urejeno vprašanje, čigavo bo posestvo, zapuščeninska razprava se lahko zavleče, mogoče bi se primeriti, da mine več mesecev, preden bo sodnja potrdila novega lastnika. Razen tega je ves načrt odvisen od dovoljenja, ki ga moramo dobiti pri conski upravi. O vsem tem bom izvedel kaj več v soboto, ko bom govoril s sodnikom Bernsteinom, dotle pa si ne smemo obetati preveč. In tole: če bo šlo vse hitro od rok, moramo dobiti koga, ki bo pripravljen vložiti v to reč kaj več gotovine. Četudi dobim na zemljo petdeset tisočakov posojila in če boste vi priložili kakih dvajset ali trideset, še vedno potrebujemo okoli trideset tisoč dolarjev. Za začetek bi morali imeti okoli sto tisočakov. In četrtič, Bugala, ne da bi vas hotel žaliti, toda nocoj sva se srečala prvič. Saj veste, težko je začeti kako delo z neznanim človekom, pri tem se mnogo tvega. Ali ste že kdaj delali kaj takega?«
Bugala je zardel. »Lani sem sezidal šest hiš,« je spregovoril. »Spoznam se na te reči. Po vojni sem sezidal petnajst hiš. Veste kaj? Med vojno sem v tednu dni zgradil letališče v Kiwanu. All ste ga videli?«
»Da,« je odgovoril Tom, »videl sem ga. Vi da ste zgradili to letališče?«

Od vsepo vsod

BLED:
Minulo nedeljo so na Bledu ustanovili odred predvojske vzgoje. 123 mladincev od 17-20 let, ki sestavljajo ta odred, se je zbralo na nogometnem igrišču, kjer je predsednik občine prebral odločbo občinskega odbora o ustanovitvi in seznanil mlade vojsake z nalogami in dolžnostmi. Ing. Eiza Osterman pa je predavala mladim o problemih gospodarske dejavnosti občine. Od 12-23. maja bodo pripadniki odreda taborili na Mežakli. Občinski odbor je za sestavo programa dela. Razen strokovnega programa bodo mladinci poslušali tudi razna predavanja o politiki, o gospodarstvu, o ljudskoprosvetnem delu in o moralni vzgoji. Predvidena pa so tudi predavanja iz NOB, o pomenu občinskega praznika 17. julija, o družbeni ureditvi FLR, o družbenem upravljanju itd. Mladinci se bodo tudi pripravljali za Praznik mladosti.

Podjetje »Bled Commerce« je kakor že štiri leta doslej, spet pripravilo stalno gospodarsko razstavo na Bledu. Odprli so jo 1. maja. Na razstavi sodelujejo številna domača podjetja z obrtnimi in industrijskimi izdelki za široko potrošnjo. Razstava ima predvsem namen, da tujim gostom, ki prihajajo na Bled, prikaže gospodarski razvoj in napredek ter vrednot naših izdelkov. Zato ima tudi reprezentativno-komercialni značaj. Najmočnejše je zastopana tekdnevna stroka, (po številu razstavljavcev), sodelujejo pa tudi podjetja iz lesnoindustrijskih izdelki, s kovinsko, živilskimi itd. Razstavni predmeti so razmešeni v prostorih Kmetijskega inštituta, v Zdraviliškem domu. Odprta bo vse poletne mesece.

RADENCI:
Podružnica združenja šoferjev in avtomobilov v Radencih je organizirala trimesečni tečaj za pridobitev kvalifikacije poklicnih šoferjev. Tečaj je bil v Radenci in ga je obiskovalo 28 šoferjev. Pred dnevi so sluhatelji v Radenci opravili zaključne izpite: 18 za visokokvalificirane, 10 za kvalificirane voznike in 9 amaterskih izpitov.

MOZIRJE:
V mozirski občini je 11 osnovnih organizacij Redčega križa in 18 odborov podmladka z 270 člani oziroma 1840 podmladki. Taborili so občinski odbor RK priredil več predavanj in tečajev s področja zdravstvene službe. Člani RK so lani nudili prvo pomoč 127 pomoči potrebnim, podmladki pa 90. Občinski odbor RK je skrbel za male asanacije po vaseh in dobro organiziral kvodajalsko akcijo. Delo in so bili tudi podmladkarji, saj so lani na novo ustanovili po solah 28 higienskih koticov.

GORNJI GRAD:
Kmetijska zadruga v Gornjem gradu je lani imela 122 milijonov dinarjev prometa in pri tem ustvarila 8 milijonov dobička, ki so ga v glavnem namenili za pospeševanje kmetijstva. Lani je bil najbolj delaven živilnorski odsek, dobro pa so delale tudi žene-zadržnice, ki so med drugim pripravile tudi več strokovnih tečajev in predavanj. Pri zadrugi še več let uspešno deluje tudi hranilno kreditni odsek, ki ima zmerom več vlagateljev.

ŠENTJUR PRI CELJU:
Člani protovojnega gasilskega društva v Šentjurju pri Celju se razen v gasilski službi pridno udeležujejo tudi na kulturnoprosvetnem področju. Nedavno so ustanovili mladinski ženski pevski zbor, ki šteje več kot 50 deklet in mladinski kvintet »Veseli Šentjurčani«, kjer pojejo štirje fantje in eno dekle. Prav tako so ustanovili tudi moški oktet. Vsi skupaj so minulo soboto in nedeljo priredili v zadrugi domačemu koncertu, ki je bil odprt s koncertom in nedeljo priredili v zadrugi domačemu koncertu, ki je bil odprt s koncertom in nedeljo priredili v zadrugi domačemu koncertu, ki je bil odprt s koncertom...

JESENICE:
V nedeljo je gostovalo na Jesenicah Prešernovo gledališče iz Kranja z William Ingovo komedijo »AvtoBUS postaja«. Za popoldansko kot večerno

predstavo je bilo med Jeseničani izredno zanimanje in je bila predvsem zvečer dvorana Mestnega gledališča polna zasedena. Nastopajoči so bili deležni zaslužnega priznanja. Podobnih gostovanj si Jeseničani še žele in je prav, da sta se odločila Prešernovo gledališče in Kranju in Mestno gledališče na Jesenicah za sodelovanje v obliki izmenjave gostovanj.

Ker je v Mestnem gledališču gostovalo v nedeljo Prešernovo gledališče iz Kranja, je gostovalo istega dne jeseniško gledališče na Javorniku. S komedijo »Dvanajst ducevov rdečih nageljnov« so navdušili Javorničane, ki so dvorano kljub slabemu vremenu lepo zasedli. Z gostovanji, ki jih organizira jeseniško mestno gledališče letos, skrbi predvsem za pozitivno dramsko dejavnost na podeželju, kar tudi sodi v poslanstvo gledališča.

SLOVENSKE KONJICE:
V Slovenskih Konjicah taborijo obvezniki predvojske vzgoje konjice in vojniške občine. Taborili bodo v dveh izmenah po 14 dni. Razen vojskih vaj bodo imeli še politična, zdravstvena in druga predavanja, ogledal pa si bodo lahko tudi nekatere filme in obiskali kulturne prireditve.

Pretekli teden so se vselili v poslopje Kmetijske zadruge v Konjicah. Le-to so preuredili iz nekdanjega skladišča in ima v njem razen Kmetijske zadruge poslovne prostore tudi Poslovna zveza, v spodnjem delu poslojpa pa imajo urejena skladišča. V starih prostorih Kmetijske zadruge pa bodo uredili trgovino za reprodukcijski material, izvena, umetna gnojila in drugo.

ŠPITALIČ:
Dela na daljnovidu do vasi Špitalič in okolih vasi so spet zaživela. Drogove so postavili še pred leti, zdaj pa so napeljali še žico do transformatorja, ki ga bodo kmalu montirali in bo treba urediti le še lokalno omrežje. Za to bo potrebno še precej denarja, posebno še zato, ker so naselja in hiše dokaj oddaljena. Pri dosedanjem delu sta vaščanom Špitaliča pomagala tudi Občinski ljudski odbor in tamkajšnja kmetijska zadruga.

PREBOLD:
Občinska podjetja v Preboldu, ki jih je kar šest in zaposlujejo v sezoni skoraj sto ljudi, so se lani znašila v posebno težavnih razmerah.

Zavzeli so se, uredili knjigovodstvo in že je v vseh podjetjih videti napredek. Letos so lepe uspehe dosegli posebno v vzgojski delavnici, kjer so si s prostovoljnimi delom in majhno dotacijo uredili poslovne prostore. Lani v tej delavnici niso prejemali nič celih plač, medtem ko so letos tudi to že uredili. Ob letošnjem praznovanju prvomajskih praznikov je sindikalna podružnica obrtnih in

Vse naše bolehe otroke želimo odslej zdraviti v sodobnem morskem okrevališču na Debelem ritcu pri Kopru. Podprite tudi vi človekoljubno akcijo. Še danes kupite srečko denarne loterije RK. Zrebanje bo nepreklicno 12. maja v Ljubljani.

MARIBORSKE VESTI
DEŽURNA LEKARNA
Sreda, 8. maja 1957: lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.
Četrtek, 9. maja 1957: lekarna »Pri gradu«, Partizanska c. 1.

KINO
»PARTIZAN«: ameriški film »Velika ura«.
»UDARNIK«: ameriški film »Divji veter«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 8. maja ob 20: Grimm-Skufca: »Janko in Metka«, Red LMS-2.

UMETNOSTNA GALERIJA
Razstava slikarskih del M. Gasparija je zaradi velikega zanimanja občinstva podaljšana za teden dni, to je do 12. maja 1957 in je odprta dnevno od 9-16. Razstavljena je čez 200 del od 9-16. Razstavljena je čez 200 del od 9-16. Razstavljena je čez 200 del od 9-16.

IZ MURSKÉ SOBOTE
KINO
»PARK«: ameriški film »Dario in vrvice«. Predstavi ob 17.30 in 20. V glavni vlogi Farley Granger in Shelly Winters.

CELJSKE VESTI
KINO
»UNION«: zaprt zaradi preureditve.
»METROPOL«: ruski barvni film »Mati«.

IZ ROGAŠKE SLATINE
KINO
Ameriški film »Avstralski Robin Hood«. V glavni vlogi Victor McLaglen.

KINO »UNION«
Ob 15 in 17 sovjetski barvni film »OTHELLO«. Brez tednika. Danes zadnjikrat. - Ob 19 in 21 ameriški barvni vstavišon film

Daljna obzorja
Brez tednika. V glavni vlogi Charlton Heston, Fred MacMurray in Donna Reed. Danes zadnjikrat. Na željo obiskovalcev predvajamo ponovno ob 10 matineje amer. barv. cinemascope filma »Vzhodno od raja« po enotni ceni 30 din. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »KOMUNA«
Angleški film

»SKOZI PEKEL«
Tednik: »Skozi ves svet«. Predstave ob 16, 18,30 in 21. V glavni vlogi Peter Finch in Virginia McKenna. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 in od 14 dalje.

KINO »SLOGA«: sovj. barvna komedija »Novoletni ples«. Tednik: F. N. št. 13. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.
»KINO »VICA«: amer. barvni cinemascope film »Richard Lovjersma«. Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Virginia Mayo. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

»ISOL«
čisti kovine in stekla!

KINO »TRIGLAV«
Ameriški barvni film

Južno od Sahare
Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »SISKA«
Ameriški barvni film

»Fant iz Oklahome«
V glavni vlogi Nancy Olson in Winston Miller. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Danes zadnjikrat.

RADIO LJUBLJANA
Sporod za sredo, 8. maja

Poročila ob: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55.

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pisan glasbeni sporod) - vmes od 6.30-6.40 Reklame in obvestila - 7.10-6.30 Zabavni zvoki - vmes ob 7.20 do 7.25 Naš jedilnik - (8.00-11.00 program II) - 11.00 Naši pevci in ansambli vas pozdravljajo - 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev): Guna Miličič: Zopet v stari klopi - 12.30 Kmetijski nasveti - Ing. Dušan Modic: Redčenje plodov na sadnem drevju - 12.40 V tritredinskem taktu - 13.15 Veseli toni - 13.30 Od Triglava do Ohrida (spored pesmi in plesov narodov Jugoslavije) - 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev): V. Bousels: Iz moje mladosti - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinki iz literature - Mika Waltari: Lukrecija - 16.00 Koncert po željah - 17.10 Sestane ob petih - 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Znanjopolitični felton: Razprave v Washingtonu o pomoči tujini - 18.10 Stevan Mokranjac: VII. in X. rukovet - 18.25 Blaž Arnič: Pesem planin, simfonična pesnitev - 18.45 Radijska univerza - dr. Branko Palčič: Javna zobozdravstvena služba - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 R. Strauss: Elektra, opera v enem dejanju - 21.40 Lepe melodije - 22.15 Igrajo domači zabavni ansambli - 23.00-24.00 Oddaja za tujino (na valu 327.1 - prenos iz Zagreba) - 23.15-23.00 UKV program: Nočni koncert.

II. program
8.00 Poročila - 8.05 Pisana paleta (spored operne in solistične glasbe) - 9.00 Jezikovni pogovori (ponovitev) - 9.15 Iz zabavnih filmov in glasbenih revij - 10.00 Napoved časa in poročila - 10.10-11.00 Popoldanski koncert - 12.30 Dve orkestralni rapsodiji - 13.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 13.10 Od večerj do danes (spored lahke in zabavne glasbe) - 14.20 Ljubljanska kronika in obvestila - 14.35 Iz slovenskih samospsevov - 15.00-15.15 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 22.15-23.00 Nočni koncert.

Opozorilo čebelarjem
Da bi zaradi snega in mraza nastalo škodo zmanjšali, svedujemo oddele in ga posipamo z drobirjem. Da bi zmanjšali izetavanje čebel, jih napajamo v panjih ali pri žreli. K žreli dajemo sneg tako, da se topi. Tako samo obnem žrelo od obeh strani delno priprli.

V panju napajamo čebele z vodo (ne s sladkorno raztopino), ki jo nalivamo v pitalnike. Panje lahko začasno zapremo, v času pripora moramo dati čebelarjem dovolj zraka in vode. Zato odpremo zadnja vrata ali naprave za ventilacijo. Napajamo pa jih v panju ali s snegom v verandah.

Ce je krmiljenje nujno, pitamo čebele s suhim navadnim sladkorjem. Najamemo ga v ploščate pločevnate pitalnike, ki jih podamemo pod zadnja vrata. Za sušenje satnika dotika sladkorja. Istočasno jih napajamo.

Kmetijski inštitut Slovenije

DNEVNE NOVICE

PREDAVANJA
A. D. Wilson, načelnik v britanskem zunanjem ministrstvu, bo predaval v Ljubljani v četrtek, 9. maja, o sedanjem statusu in razvoju Commonwealtha. Predavanje bo ob 17. uri v glavni sejni dvorani Trgovinske zbornice LRS v Ljubljani, Beethovnova ul. 10.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani vjudno vabi na javno znanstveno predavanje, ki bo dne 8. maja 1957 ob 18. uri v dvorani SAZU, Novi trg 3-I. Predaval bo docent škopske univerze dr. Branislav Rusa: Tema: Udeleženec delu žužnih Slovanov u stvarjanju grčkog i srbsanškog naroda.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani vjudno vabi na javno znanstveno predavanje, ki bo dne 8. maja 1957 ob 18. uri v dvorani SAZU, Novi trg 3-I. Predaval bo dipl. ing. dr. tech. univ. prof. Herman Beel iz Graza. Tema: »Razmotrivanje o varnosti gradenj«.

Slovensko geološko društvo vabi na predavanje tov. ing. D. Jelenc: Geološke razmere in možnosti razvoja rudarstva v Etiopiji. Z barvnimi diapozitivi ilustrirano predavanje bo v sredo, 8. maja ob 19. uri v Matematični predavalnici na Univerzi.

Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov LRS priredi v petek, 10. maja 1957 ob 20. uri v sindikalni dvorani Sekretariata Izvršnega sveta za splošne gospodarske zadeve, Gregorčičeva 23, predavanje tov. ing. Treppo Lenarda in ing. Berčeta Gorazda z naslovom: »Stanovniška isgrajnja na Nizozemskem in v Zahodni Nemčiji«.

KONCERTI
Basist Branko Pivnički iz Beograda sodi med prve jugoslovanske koncertne pevce: njegov repertoar obsega blizu 400 pesmi. Nocoj ob 20.15 bo koncertual v Filharmoniji za beli abonement. Na sporedu so pesmi in cikli iz jugoslovanske, nemške, ruske in finske literature. Pri klavirju Pavel Sivio. Nekaj vstopnic je v prodaji.

Na koncertnem nastopu dijakov Krežnake glasbene šole dne 10. maja v Sreznjankah bodo ob 18. uri nastopili naslednji najmlajši dijaki: Igor Svara, klavir; Tomo Dražil, violina; Milan Mihelič, klavir; Breda Koch, violina; Vera Golob, klavir; Blaž Milošević, celo; Alenka Koch, klavir; Edi Majaron, celo; Marijica Korosec, violina; Tatjana Bušelj, klavir. - Ob 20. uri pod vodj. Rudolfa Rupel, violina; Nevenko Rode, klavir; Pavle Skabar, viola; Ljudmila Siljan, solopetja; Vida Ratej, klavir; Vladimir Škerlak, violina. Nastop zaključuje godalni kvartet in godalni trio iz šole prof. T. Poljanca ter kvartet iz šole prof. S. Zalokarja. Predprodaja vstopnic po 20 din v pisarni šole, Gosposka 8.

OPERA
Sreda, 8. maja ob 19.30: Donizetti: Ljubanski napoj. Abonma red U. Četrtek, 9. maja ob 19.30: Dvočak: Rusalka. Abonma red K. Petek, 10. maja ob 19.30: Verdi: Traviata. Zaključena predstava za LMS. Sobota, 11. maja ob 19.30: Offenbach: Hoffmannove pripovedke. - Abonma red E. Nedelja, 12. maja ob 19.30: Čajkovski: »Lahodje jezero«. Izven in za podeželje.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališča pasaja
Sreda, 8. maja ob 20: Anny Tichy, »Vselej sta dve možnosti«. Abonma red Sreda. Vstopnice so tudi v prodaji. Četrtek, 9. maja ob 20.30: Sidney Howard, »Pokejni Christopher Bean«. - Abonma TSS II. Petek, 10. maja ob 20: Anatole France, »Crainquebille«. Abonma LMS IV. - Vstopnice so tudi v prodaji. Sobota, 11. maja ob 20: Anny Tichy: »Vselej sta dve možnosti«. Izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Sreda, 8. maja ob 20: F. S. Finžgar: »Razvalina življenja«. Uprizoritev Obrtniškega gledališča. Sobota, 11. maja ob 20: L. Bobič: »Družina Blo«, komedija. Gostovanje v domu »Svobode« v Zg. Siški. Ob 20: A. T. Linhart: »Zupanova Mica«, komedija. J. Ogrinc: »Kje je meja, veseloljra«. Izven. Nedelja, 12. maja ob 16: L. Bobič: »Družina Blo«, komedija. Popoldanska predstava. - Gostovanje v domu »Svobode« v Zg. Siški. Ob 16: A. T. Linhart: »Zupanova Mica«, komedija. J. Ogrinc: »Kje je meja, veseloljra«. Gostovanje v predstavi. Izven. Zadržje. Ob 20: F. Žižek: »Jezični dohtar Petelin«, burka. Večerna predstava. Izven. Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-860. Prodaja vstopnic za gostovanje v Zgornji Siški v domu »Svobode«, Zg. Siška.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE
MARIONETE
Levstikov (Sentjakobski) trg št. 2
Sobota, 11. maja ob 17: Pengov-Simončić: »Zlata ribica«. Ob 20.30: Fr. Pocič: »Carobne gosli«. Za odrasle. Nedelja, 12. maja ob 11: J. Malik: »Zogica Marogica«.

ROČNE LUTKE
Resljeva cesta 36
Sreda, 8. maja ob 15: A. Papler: »Hudobni graščak«. Gostovanje v Gorenji vasi. Prodaja vstopnic za vse ljubljanske predstave vsak dan (razen nedelje) od 10-12 na upravi, Resljeva c. 36, telefon 32-020 in pol ure pred vsako predstavo pri gledališki blagajni.

Uprava Mestnega lutkovnega gledališča vabi osnovne šole na podeželju, naj letos v Ljubljano pošljejo obiskovalni lutkovnih predstav. Vse informacije daje uprava Mestnega lutkovnega gledališča, Ljubljana, Resljeva c. 36, tel. 32-020.

2. RIEDA
KINO
Francosko-italijanski film »Therese Raquin«. Predstavi ob 18 in 20.30. V glavni vlogi Simone Signoret in Raf Vallone.

VESTI IZ KRANJA
»STORZIC«: italijanski film »Slepo dekle iz Sorente«. Predstavi ob 17 in 20. Danes zadnjikrat.
»LEJNI KINO«: »Partizan«: zaprt.
»SVOBODA«: italijanski film »Slepo dekle iz Sorente«. Predstava ob 19.

Vesti z Jesenic in okolice
KINO
»RADIO«: premiera francoskega filma »Očka, mamica, steklinja in jaz«. Predstavi ob 18 in 20.
»PLAVZ«: zaprt.
»ZIROVNICA«: italijanski film »Prepovedane ženske«. Predstava ob 19.30. V glavni vlogi Linda Darnell, Lea Padovani in Anthony Quinn. Samo danes!
»DOVJE-MOJSTRANA«: amer. film »Balada o črnem zlatu«. Predstava ob 19. V glavni vlogi Gary Cooper, Barbara Stanwick, Ruth Roman in Anthony Quinn. Samo danes!

VESTI IZ TRBOVELJ
KINO
»DELAJSKI DOM«: amer. barvni vstavišon film »Nismo mi angeli«. »SVOBODA-TRBOVLE II«: ameriški film »Prelomnica«. V glavni vlogi John Garfield in Patrizia Neal.

DROBNI OGLASI
CEVLJARSKI STROJ »mala cilindrica«, dobro ohranjen, prodam po ugodni ceni. Polzve se lahko vsak dan od 10. ure dalje v Gerbičevi ulici 8, Ljubljana. Jagodič Pavla.

145-p ZA TRITEDENSKA LETOVANJA otrok ob morju v mesecu juliju in avgustu potrebujemo štiri glavne kuharice in več pomožnih kuharic. Interesenti naj se javijo na Odešku za področniška letovanja pri Svetu za socialno varstvo LRS, Ljubljana, Zupaničeva ul. 3. 1516 KNJIGOVODKINJA, vešča tudi blagajniških poslov, išče zaposlitev v Trbovlju, najraje v gostinski stroki. Samak stanovanje zaželeno. Ponudbe v podružnico LP Trbovlje pod »št. 3«. T 60

OTROSKI VOZICEK, globok, bel, tapetiran, dobro ohranjen, prodam za 5000 din. Ogled v šrambi koles na Celovski cesti, nasproti Delavskega doma.

KUHINJSKO KREDCENCO, novejšo obliko, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v upravi LP.

Upralni odbor
SPLOSNEGA MIZARSTVA
Dvor pri Žužemberku, razpisuje mesto **finančnega knjigovodje**
Pogoj: srednja strokovna izobrazba z najmanj petletno prakso v knjigovodstvu.
Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Zglasite se osebno ali pismeno na gornji naslov. 1508

GRABENO PODJETJE »GRADNJA« — ZALEC
sprejme takoj v službo

- gradbenega inženirja,
- 2 gradbena tehnika

Plača po dogovoru. - Stanovanje zagotovljeno v bližnji prihodnosti. 1510 a

GRABENO PODJETJE »GRADNJA« — ZALEC
prodaja:

tovorni avto znamke »Chevrolet«,
nosilnost 3 tone, v voznem stanju, za 350.000 din

osebni avto znamke »Admiral«
v zelo dobrem stanju za 500.000 din.

Avtomobila sta na ogled vsak dan od 12. ure pri Upravi podjetja. 1510 b

Živahna razprava o lovu

Starka je morala plačati globo, ker ni vodila psov na sprehod

- Anglež ne more biti ravnodušen do lova. Izvzemši neznatno število preziranj vrednih nevtalcev je vsa
- Anglija razdeljena v dva tabora; Tisti, ki hodijo na lov, verujejo vanj, kakor verujejo v svetost starodavnih
- tradicij in v večnost angleškega imperija. Zanje bi bila
- Anglija brez lova — takšnega obrednega lova — kakor
- Anglija brez čaja, brez mornarice ali brez krone. Tisti,
- ki ne hodijo na lov, pa trdno verujejo, da je lov krvoločna, barbarska in sadistična orgija, ki bi jo bilo treba
- z zakonom prepovedati. Zanje bi bila Anglija brez lova
- tako rekoč isto kakor Anglija brez ozeblin, brez kriminala in brez družbenih problemov.

Kakor lovska imajo Angleži tudi društva, katerih naloga je izkoreniniti in prepovedati ta »divjaški šport«. Razen kraljevega društva za preprečevanje krvoločnosti nasproti živalim, ki se ukvarja z zaščito živali nasploh, imajo tudi specializirane organizacije, med njimi »Narodno društvo za odpravo krvoločnih

ni mučila. Nasprotno, vzorno je skrbelo zanje. Niti na sprehod ni hodila z njimi, tako se je bala zanje. Toda v obtožnici je bilo rečeno, da so psi »duševno trpeli, ker niso hodili na sprehode«.

Nasprotniki lova pravijo, da je nehumano in sadistično preganjati divjad. Lovci pa trdijo, da živali ne poznajo strahu pred smrtno in da jim telesno trpljenje ne prinaša duševnih muk. Človeške lastnosti prisojajo živalim samo basnopisci. Vse bi bilo lepo in v redu, da ni izjavil ugleden predstavnik lovske bratovščine, da »angleški jelen naravnost uživa, kadar ga lovci preganjajo«. Najbolj vneti nasprotniki »krvoločnih športov« so razumeli to izjavo kot cinično izzivanje zagrozenega krvoločnega in so sprožili doslej najhujšo gonjo za prepoved lova. Boj proti preganjanju divjadi se je spreminil v preganjanje lovcov. V parlamentu so nasprotniki »krutega športa« zahtevali, naj vlada pripravi osnutek zakona o prepovedi lova. Društva za zaščito živali in odpravo »krutih športov« so sklicala izredne občne zbornice, na katerih so sprejela bojevitve resolucije. V eni takšnih resolucij kritizirajo BBC, ker noče objavljati njihovih pozivov. Društva tudi protestirajo, da »humanih zaščitnikov živalic ne spoštujejo, ugledni lovci in dreserji živali pa dobivajo odklovanja in plemiške naslove. Napadla so tudi visoko duhovščino anglikanske cerkve, ker noče nastopiti proti lovu.

Najdlje je šla v boju proti lovu neka učiteljica, ki je patesitično vzkliznila: »Mi vemo, kdo so naši sovražniki — naš najhujši sovražnik je vsekakor kraljica«.

V vsem tem, za miselnost Angležev značilnem besednem in

papirnem boju pa je ostalo neopazeno mnenje nekega praktičnega človeka, farmarja iz Badforda; Uredništvu »Manchester Guardian« je takole pisal:

»Nisem prijatelj lisic, ker mi raztrgajo mnogo perutnine, strinjani pa se z mnenjem, da je treba lov odpraviti. Ko lovci ne bodo mogli več hoditi na lov, bodo lahko farmarji obračunali z lisicami tako, kakor zaslužijo — ne z občasnim ubijanjem te ali one lisice, marveč s popolnim uničenjem vsega lisičjega rodu.«

Kosta Timotijević

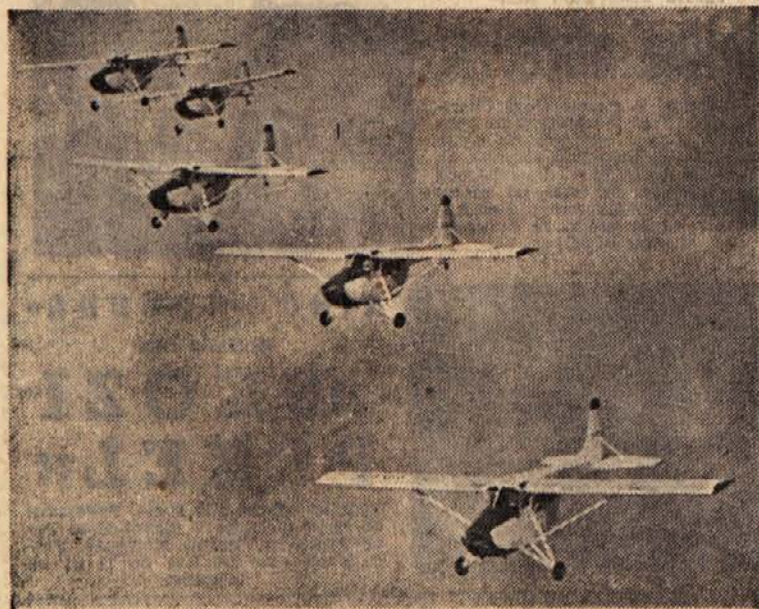
Posebna privlačnost münchenskega živalskega vrta je slon Bori, ki je bil nekaj časa bolan, zdaj pa si je že spet toliko opomogel, da spet prenaša mlade obiskovalce na svojem mogočem hrbtu.

ključna vsebina dela. Ta društva ne nasprotujejo ubijanju divjadi, zlasti pa ne pokončavanju škodljive divjadi, marveč samo lovu kot športu. Sklicujejo se na to, da so v Angliji že davno prepovedani petelinji boji in mučenje medvedov — dve zabavi, ki sta bili še sredi minulega stoletja zelo priljubljeni. Zakaj ne bi torej odpravili tudi lova, pri katerem gre v glavnem za nepotrebno mučenje in preganjanje divjadi?

Mnogo bolj kakor po človekoljubju so znanj Angleži širom po svetu po svoji pozornosti in ljubezni do živali. Angležu je nerazumljivo, kako more človek breniti mačko ali zalučati kamen v psa. Za mučenje živali so predpisali angleški zakonodajalci zelo stroge kazni. Živali niso zaščitene samo pred fizičnim, marveč tudi pred duševnim mučenjem. Tako je na primer »Kraljevsko društvo za preprečevanje krvoločnosti nasproti živalim« nedavno tožilo neko staro ženico, ker je svojih šest psov »miselno mučila«. Sodišče je upoštevalo tožbo in obsodilo starko na visoko denarno globo, Starka psov sploh

Dvanajstletna Anna Longo, ki hodi v drugi razred gimnazije, je bila tako potra zaradi slabe ocene v francoščini, da je ostala v razredu vso noč. Stari se v skrbih starmiral polje, ki je je saman izkral vso noč. Dekle se šla naslednje jutro sniti v šoli.

V kmetijsko službo so vključili Angleži prvih šest »letečih jeepov«. V vsakem letalu je prostora za šest ljudi ali približno za tono tovara. S temi letali bodo iz zraka potresali nasade z umetnimi gnojili in s praškom za zatiranje škodljivcev ter opravljali podobna kmetijska dela, po potrebi pa se bo letalo spremenilo v »letečo ambulanco«.

Frakarji ob Južnem tečaju

V okviru mednarodnega geofizikalnega leta so poslane številne dežele svoje odprave na področje Antarktike. Človek bi mislil, da vsi ti ljudje v ledeni puščavi nimajo nikakršne druge zabave kakor svoje znanstveno delo. Vendar to ne drži popolnoma. Neskončne ledene ravnine niso povsem samotne, na njih je večših bučnih kakor na kakšni tržnici. To je takrat, kadar potujejo po ledeni pokrajini nepregledne jate simpatičnih in čudnih ptic — pingvinov.

Medtem ko si ljudje umišljamo, da so nam pingvini po svoji zunanosti podobni, je precej dokazov za trditve, da so te ptice celo prepičane, da smo ljudje le navadni veliki pingvini. Skorajda vse na pingvinu spominja na človeško karikaturu.

Med sedemnajstimi znanimi vrstami pingvinov, kolikor jih živi na južni polobli, sta le zastopniki dveh pravi prebivalci Antarktike. Najpomembnejši je tako imenovani kraljevski pingvin, ki je visok dober meter. Že člani odprave kapitana Scotta so leta 1911 ujeli takšnega pingvina, ki je tehtal nad 45 kilogramov. Pingvini hodijo predvsem v pokončni drži, pri tem pa se zibljejo na levo in desno kakor majhni, debelušasti ljudje. Kadar morajo prehoditi dolgo pot ali če so utrujeni in preplašeni, se spuščajo na trebuh in tako drsijo po ledu, pri tem pa se poganjajo z nogami in krmarijo z zakrnelimi perutnicami. Opazili so, da se morajo kraljevski pingvini na ta način premikati s hitrostjo tudi do 16 km na uro.

Največji popotniki pa so adelaidski pingvini, ki so visoki okoli 60 centimetrov in tehtajo le šest kilogramov. Ti se na pomlad odpravijo s skrajnega roba večnega ledu na jug ter prehodijo tudi 800 km in še dalje pot.

Posamezne pingvine so opazili celo 1500 km daleč od njihove naselbine, kjer jih je na majhnem prostoru videti tudi po 50.000, njihova peščena gnezda pa so le pol metra vsakebi.

Cprav pingvini niso plašljivi in se sami prav kmalu približajo človeku, ne vidijo radi, da se jih kdo dotika ali jih jemlje v roke. Zelo zabavno jih je opazovati, kadar se grede kopat. Vsa jata se zvrsti ob robu ledene plošče, vendar ne sme nobeden prvi skočiti v vodo. Za to imajo precej resen razlog, v tamošnjih vodah namreč nenahoma čaka na svoje žrtve morski leopard. Ko so nekoč prepirali trebuh te štiri metre dol-

Pred dnevi je prispel v München cirkus »Tohni«, ki ima tudi kameljo družino. Cirkuske živali so bile v kraju Lindau nekaj časa v karanteni, tam pa je dobila kamela mladčica, ki so ga otroci po prihodu v München temeljito pretipali.

ge pošasti, so v njem našli trupla 18 pingvinov. Tudi nekateri kiti se radi posladkajo z njimi. Slej ko prej pade kakšen pingvin v vodo, takoj za njim pa se poženejo še vsi drugi.

Včasih se spravijo v dolgo vrsto in drugi za drugim skačejo v vodo kakor razposajeni otroci. Adelaidski pingvini redko ostanejo pod vodo dalj kakor pol minute; raje se igrajo na površini, včasih pa plezajo tudi na ledene plošče in se vozijo z njimi. Konec poletja, ko so mladiči že godni za samostojno življenje in ko se začno ledene plošče počasi premikati proti severu, se tudi nepregledne pingvinje jate selijo v toplejše kraje, kjer preživijo zimski čas.

Enotna širina železniških prog

Organizacija združenih narodov se je lotila vprašanja, kako bi izenačili širino železniških prog na vsem svetu. Kakor je znano, uporabljajo zdaj na svetu okoli 14 različnih širin, vendar vozi tri četrtine vseh vlakov po normalnih železniških progah, ki so široke 1,435 m.

V Evropi ima najširše železniške proge Španija, in sicer 1,676 metra, medtem ko so proge na Irskem široke 1,600 metra. Sovjetska zveza, Turčija in Finska pa imajo 1,524 metra široke železniške proge. Stevilne države imajo posebno na gorskih progah

tudi le 60 centimetrov široke tise, nekatere železniške proge pa so celo še ožje.

Ni treba posebej poudarjati, da bi z enotno širino prog mnogo prihranili, saj bi blaga ne bilo treba prekladati. Zanimivo je, da so nekatere, med njimi celo prav velike države gradile železnice z različnimi širinami tirov predvsem iz strateških razlogov, da jih sovražnik v primeru napada ne bi mogel uporabljati za svoje vojaške transporte.

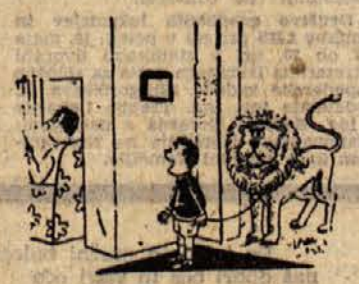
Milijoni so ostali v blagajni

Dva oborožena razbojnika sta pred kratkim vdrla v ženevsko banko in prisilila nameščence, da so jima izročili ves denar, ki so ga imeli pri sebi, skupaj 25.000 švicarskih frankov. V veliki naglici nista niti opazila odprte blagajne, v kateri je bilo nad milijon frankov v bankovcih in zlatnikih. Banka je odprta vsak delavnik do 23. ure, da lahko tuji zamenjajo denar. Ta nočni čas sta izkoristila gangsterja. Potem ko sta oropala bančne uslužbenke, sta pobegnili z avtom čez francosko mejo ter med begom izstrelila na preganjalce več rafalov.

V CIRKUSKIH DNEH

»Mama, ugani, kaj sem ti prinesel!«

RESITEV NEDELJSKE KRIZANKE
Vodoravno: 1. platforma, a. 8. Drina, v. 13. arja, 15. ost, 16. deka, 17. emir, 18. Ivan, 19. Nera, 20. žir, 21. kotel, 22. (Novi) Sad, 23. lov, 24. (čankar) Ivan, 1. 25. pelin, 1. 27. Kioprtaca.

Za tovorni promet na velike razdalje skrbijo prevozne družbe, ki prevzemajo naročila za transport čez vso celino. V vsakem večjem kraju ima taka družba svojega zastopnika. V kraju Westcote v državi Wisconsin je bil tak zastopnik družbe »Continental« Mike Flannery.

Od jeze je pihal mister Flannery, ko je nekaj dopovedoval svoji najnovejši stranki. To je bil Morehouse. Zastopnik in naročnik sta živahno mahala z rokami, v zaboji za milo pa je radostno škrebiljal z ostrimi zobki po svežem zelju mlad par lepo pisanih morskih prašičkov.

»Storite, kakor vas je voljale je vpil Flannery. »Predpis je predpis, jaz pa se ne maram pregrešiti proti predpisom.«

»Hudiča, mar res ne znate tega prebrati?« mu je ugovarjal Morehouse. »Poglejte: domače živali, krotke, 25 centov za glavo. Dvakrat petindvajset je petdeset. Tu imate petdeset centov.«

Flannery je pograbil prevožno tarifo: »Ne maram teh petdeset centov. Glejte, tule piše: Če je uradnik v dvomih, zaračuna višjo tarifo. In jaz sem to pot v dvomih, zato vam bom zaračunal po tarifi za prašiče: torej trideset centov za vsakega.«

»Ta tarifa je vendar za prave pujsje, ne pa za morske prašičke.« je ugovarjal Morehouse.

»Pujs je pujs,« je pojasnil Flannery, »pa naj bo morski ali kopenski. Rojstni kraj tega

ali onega pujsa pač ne more vplivati na tarifo.«
»To je bedarija. Pisal bom na vašo centralno upravo. Kar pri priči bom pisal, tale prašička pa kar obdržite ta čas.« In je Morehouse dostojanstveno odšel. Njegov dvanajstletni fant je doma že hrepenel čakal na prašička, ki mu ju je bil obljubil neki znanec. Ko je videl

medtem poginila od lakote! Potem: »Dodajte še: Sporočite nam, kako je zdaj z vsebino pošiljke.«

Flannery je še enkrat prebral tarifna določila, nato pa je odgovoril: »Zakaj sem zaračunal višjo tarifo? Zato, ker sta prašička pač prašička in to tudi ostaneta, dokler mi ne boste dokazali nasprotnega. Zdrav-

»Kako je s tarifo?« je vprašal Morehouse.

»Po trideset centov, pa dva dolarja in pol za zelje...« je odgovoril Flannery.

Morehouse se je ujezil in je zastopniku pred nosom zaloputnil vrata.

Morgan je razpravljajl s strokovnjaki, nazadnje so pozabili na morske prašičke. Seve-

ELLIS BUTLER

Pujs je pujs...

očeta, je brž ugotovil, koliko je ura, zato si ga ni upal vprašati po morskih prašičkih.

Mož je vzel pero in papir ter napisal pritožbo na upravo prevoznike družbe. Teden dni kasneje je dobil odgovor: »Prejeli smo vaše pismo... Pišite na naš pravni oddelek. Naslov...«

Spet je minilo teden dni. Morehouse je dobil odgovor, naj se obrne na tarifni oddelek. Pet strani dolgo pismo je napisal, natančno je razložil vso reč.

Predstojnik tarifnega oddelka je zazdehal in začel narekovati: »Zastopniku v Westcote... Prosimo, razložite nam, zakaj niste hoteli zaračunati nižje tarife.« Potem je še enkrat pogledal pisanje. Aha, morski prašički, mlad par. Najbrž sta

stveno stanje pošiljke je odlično.« Podpis in še pripis: »Zdaj jih je osem in pridno žro. Za zelje sem plačal dva dolarja. Ali naj vam pošljem račun?«

Morgan, vodja tarifnega oddelka, se je nasmehnil: »Flannery ima prav. Pujs je pujs. Pozanimal se bom pri strokovnjakih. Sicer pa, miss Wasson, zapišite: »Zastopniku... Westcote... Prejemnik naj poravnava račun.«

Flannery je sestavil račun in se odpravil na Morehouseovo stanovanje. »Aha,« je rekel Morehouse, »vas je le srečala pamet? No, prinesite škatlo v vežlo.«

»Nimam škatle, prinesel sem le račun. Za zelje morate plačati dva in pol dolarja. Prašički so ga že precej pojedli.«

da pa ni pozabil Flannery, zato je pisal Morganu: »Ti prašički živijo strašno družinsko življenje. Zdaj jih je že 46. Ali naj jih prodam? Ali bi uredil za podjetje farmo morskih prašičkov?«

Morgan mu je odgovoril z brzojavko: »Prašičev ne prodati.« Potem je narekoval še pismo, da prašiči niso last družbe, zato jih ni mogoče prodati. Prejemnik naj plača prevzem.

Flannery je gledal prašičke. Kletka je postala premahajna, moral je urediti stajico, saj jih je bilo že 163. Morganu je poslal brzojavko s to številko. Šef tarifnega oddelka je zahteval pojasnilo. »Zdaj jih je 168,« je pisemno odgovoril Flannery. »Dovolite mi, da jih nekaj